

INDEKS RZECZOWY

- ADIAFORA: 146 333.
 AKCYZA: zob. Kontrybucje.
 ANGLIKANIZM: królowa głową Kościoła 148 186.
 ANABAPTYŚCI (szwenkfeldianie): 91 93 380 392; zob. Schwenkfeld K.
 ANNATA: 322.
 ANTYTRYNITARZE: 86 212 214—5.
 APOSTOŁOWIE: 89 221 230 299 350 371 408; zob. Jakub, Paweł, Piotr.
 ATEIZM: 85; odstępcy od katolicyzmu są ateistami 197—8.
 AUGSBURSKIE INTERIM: 146 333 409.
 AUGSBURSKIE WYZNANIE WIARY: zob. Wiara.
 BAŁWOCHWALSTWO: 55 85 91 407—9; Zabobon.
 BANKIERZY: zob. Fugger A., Olgianti, zob. Kupcy.
 BENEFICJA KOŚCIELNE: 106 270; biskupie: zob. Diecezja Warmińska, Diecezje Polskie; kanonickie: zob. Kapituły; parafialne 108 179 180; koadiutorie 98, 156 406—7 317; ekspektatywy 151 272—3; rezerwacje 205 247—8 252—5 262—70—2 277 281—3 293 342; zarezerwowane papieżowi 163 232 246 258 267 270 335 397 406, pierwszeństwo konklawistów do ich uzyskania 234; zarezerwowane biskupom w czasie wakansu Stolicy Apostolskiej 252; prawo nominacji królewskiej 232 254—5; incompatibilia 196 257 270; wiek wymagany do objęcia beneficjum 386; alienacja 271 345 410; odpowiedzialność za urząd związany z beneficjum 143 357; opłaty w kurii rzymskiej za przydzielenie beneficjum 205—6; wakanse w Polsce 132 134—5 152 156 160 196 245—6 248 252—5 263—4 267 273 292; wakanse w Rzymie 107—8; ubieganie się o nominację 120 149 152 164 203 239 250 256; niegodni ubiegają się o nie 263; spory o beneficja: zob. Kapituły — Warmińska, Krakowska; beneficja J. Branietz 123, Wierzbę 95 110 116—7, zamkowe w Lidzbarku 242—3; beneficja zajęte przez protestantów 86 93.
 BIBLIOTEKI: Hozjusza w Lidzbarku 151 182; Watykańska: kustosz zob. Sirletto W.
 BISKUPI: kierują Kościołem 90, są nauczycielami wiary 83, są jedynymi sędziami w sprawach wiary 56, mają obowiązek troszczyć się o sprawę Chrystusa 344, winni być pasterzami czujnymi 230 403, przysięgają na wierność Stolicy Apostolskiej 139; obowiązek rezydowania w diecezji 148 150 153; sukcesja biskupów 371, konsekracja 303, jurysdykcja 303 327, funkcje 185; biskupi pomocniczy są potrzebni 285—6; Inflanckcy 109; niemieccy 361 zob. Diecezje; polscy 326 361 zob. Diecezje; węgierscy 294 361 zob. Diecezje; w domenach Habsburgów 320. Zob. Diecezje.
 BREWIA I BULLE PAPIESKIE: do biskupów niemieckich i węgierskich 340—1, do J. Pfluga 383, In Coena Domini 336, jubileuszowe 273 280—2 286—7 291 298—300 307—8 314—5 317—8 329 370 385, 388, nominacje dla F. Padniewskiego 257 i J. Przerebskiego 117, o rezydencji biskupów 143 150 152—3, jej wykonanie 161 174, o święceniach posiadaczy beneficjów 271, przeciw CaraŃom 136, w sprawie nuncjatury Hozjusza 296, w sprawie wznowienia Soboru Trydenckiego 319, z uprawnieniami legackimi Hozjusza 270—1 273 335—6 355.
 BREWIARZ: obowiązek odmawiania 271, oficjum rzymskie odmawiane chórowo 335—6, tercja 248, nieszpory 186, oficjum szydercze 192.
 CELIBAT DUCHOWIEŃSTWA: żądania zniesienia go 80 158 210 345 349—51 358 401 409 411—2, argumenty za zniesieniem 350—1; nie jest zachowywany w Austrii 303 354 391 401, na Węgrzech 392, na Śląsku 396, w pewnych diecezjach cesarstwa 321; należy go przestrzegać 344 350 402; casus Orzechowskiego 154—5.
 CENZURY KOŚCIELNE: zob. Kary.
 CESARZ: pierworodny syn Kościoła 57; jego obowiązki wobec Kościoła 55—7 59 91 93; nie powinien usurpować sobie władzy papieża 86 89; przysięga cesarska 86 93; koronacja 205 312 328; Hozjusz gratuluje godności cesarskiej Ferdynandowi I 53—4 57; prawomocność jego wyboru 80—1; zob. Ferdynand I, Fryderyk III, Irena, Justynian I, Karol V, Konstantyn Wielki, Konstantyn VII, Marccjan, Teodozjusz I, Zygmunt Luksemburski.
 CHRYSOSTUS: 87—90 190 245 258 307 309 311 350 408; Sędzia 347, Mściciel 215, Prawda 87, Summus Pastorum Princeps 189; zakwestionowanie Jego bóstwa 55 86 214—5, zob. Antytrynitarze; zakwestionowanie Jego człowieczeństwa 55 86; Jego Wcielenie 408; Jego Męka 408, zob. Krzyż; Jego Krew 222 269 311, zob. Eucharystia, Komunia św.; Jego Ciało, zob. Eucharystia, Komunia św., Kościół; Jego sprawiedliwość 121; Jego chwala 83—4; Jego pośrednictwo 209—10;

Jego uczniowie 350, zob. Apostołowie; Jego fałszywi apostołowie 92; Jego „sprawa” 93 238 247 344 375 405 413; posłuszeństwo Jemu 81 88 174 308; zaparcie się Go 87 91 126 197—8 203 232; Jego nauka, zob. Teologia; Jego Wikariusz, zob. Papiież.

DIECEZJA WARMIŃSKA; Owczarnia Chrystusa, której pastorem jest biskup (Hozjusz); 114 153 170 174 178 181 216 250 295 297 311 325—7 356 365 401 404 413; są w niej także kozły (heretycy) 147 181, powodujące niepokój religijny 140—1 289; luteranie 65 74 227, zwłaszcza w Elblągu 99; wypędzenie ich z Braniewa 227; Biskupi: zob. Danyszek J., Ferber M., Giese T., Hozjusz S.; wikariusz biskupi zob. Knobelsdorf E., Leoman J.; ekonom 420 430, zob. Leoman J.; kanclerz zob. Samson z Worein; rezydencja zob. niżej Zamek w Lidzbarku; Administracja cywilna, poddani: 47—9 51—2 73—4 157 213 219 225 398—400 428, są niesubordynowani 227, wolni od podatków 269 297—8 392 399, pomoc biskupa dla pogorzalców 268 298; spór o granice z Prusami Książęcymi 47—9 51—2 73 166—8 171 180—2 186—8; starostwa: braniewskie 399—400; jeziorańskie 431, starosta zob. Płotowski M.; zamki: w Lidzbarku 428 430 433, jego spalanie 74 211—2 218—9 225 285 298 366 378, jego odbudowa 212—3 219 225 227—9 285 292 294 303 353 398—9 418—20 422, jego burgrabia 418 420 426 430, kaplica zamkowa 242 357, sacelan zob. Leisentinus J.; w Barczewie 430, jego burgrabia 418 420; w Braniewie 430; w Ornecie 430; w Reszlu 430, jego burgrabia 418 420; burgrabiowie 430; kamera do-bromiejska 431—2; wójt generalny biskupstwa 420 426 430; Administracja kościelna: Katedra we Fromborku: 105 269, fabryca ecclesiae 269 296, kaznodzieja katedralny 430, kapituła katedralna zob. Kapituły; kolegiata w Dobrym Mieście; wikariusze 430, zob. Kapituły; parafie: 180, w Kiwitach 242, jej proboszcz zob. Leisentinus J.; w Lidzbarku 242, jej wikariusze 430; w Braniewie, proboszcz 65; w Biskupcu, kościół 430; klasztory, zob. Zakony; starania o założenie kolegium jezuickiego 179—80 295—6, i seminarium diecezjalnego 295; brakuje duchowieństwa 357; sprawy gospodarcze: mensa biskupia 399; dochody z diecezji 378 422 426—34, ich podział 218—9 268—9 294—6;

spór o łąkę biskupią z Schöniewiesie 16 171 180—2 186—8; dzierżawa ziemi 227 398—9; czynsz z wydzierżawionej łąki 219; podatki od poddanych biskupstwa 297; zastaw dóbr biskupich kapituły 169—70 218—9 422—34; spłata zobowiązań biskupich 418—20 426 430—2; papieski nakaz wypłacania Hozjuszowi jego dochodów 437; zarządca młynów biskupich 420. Zob. Kontrybucje, Zaraza.

DIECEZJE POLSKIE: Chełmińska: szkoła biskupia w Lubawie 180, starania o założenie szkoły jezuickiej 180; biskupi zob. Lubodziński J., Zełiński S.; Chełmska: 80 184 197 204 214 238 256; biskupi zob. Przerembski J., Uchański J., Wolski M., Zebrzydowski A.; Gnieźnieńska: arcybiskupi zob. Dzierżgowski M., Gamrat P., Karnkowski S., Przerembski J.; zob. Kapituły — Gnieźnieńska, Kaliska, Łęczycka; Kamieniecka: biskupi zob. Słonczewski L., Zebrzydowski A.; Krakowska: biskupi zob. Chojeński J., Konarski J., Krasinski F., Myszkowski P., Padniewski F., Zebrzydowski A.; kandydatura J. Łaskiego na bpa 151; bp sufragan zob. Szpot M.; parafia w Proszowicach 108; zob. Kapituły — Kielecka, Krakowska, Skalmierska; Łucka: biskup zob. Protaszewicz W.; Płocka: biskupi zob. Myszkowski P., Noskowski A.; zob. Kapituły — Płocka; Poznańska: biskupi zob. Czarnecki A., Konarski A.; bp sufragan zob. Szczęśliński S.; zob. Kapituły — Poznańska; Przemyśka: 196 256—7 375—6 381 412; biskupi zob. Dziaduski J., Herbert W., Padniewski F., Starożrebski W.; administrator diecezji w czasie wakansu zob. Herbert W.; Wileńska: 315—6; biskup zob. Protaszewicz W.; zob. Kapituły — Wileńska; Włocławska: 204 214 238 256 258 327; biskupi zob. Karnkowski S., Uchański J., Wolski M., Zebrzydowski A.; zamek biskupi zob. Dybów; zob. Kapituły — Włocławska; Wrocławska: 298—300; biskup zob. Baltazar z Promnicy; duchowieństwo nie zachowuje celibatu 396; zob. Kapituły — Wrocławska.

DIECEZJE W INNYCH KRAJACH: wakuujące: 112 144 194 201, w cesarstwie niemieckim 95 320—3 364 393—4 406, w Hiszpanii 161; relacja o stanie diecezji węgierskich 321; w Anglii: Canterbury: abp zob. Pole R.; w Austrii: Gurk, bp zob. Urban; Leibach: wakans 139 144, bp zob. Sepacher P., Textor U.; Passawa:

320, bpi zob. Closen W., Wittelsbach E., oficjał zob. Hilinger K., zob. Kapituły — Passawska; Salzburg: abp zob. Kuenburg M., administrator diecezji zob. Wittelsbach E., zob. Synody: Wiedeń: katedra 389, bp zob. Brus A., zob. Kapituły — Wiedeńska; w Czechach: Praga: starania o wznowienie biskupstwa 307 377 379 383 395, abp zob. Brus A., administrator biskupstwa zob. Scribonius H.; proboszcz na Wyszehradzie zob. Bechyně P., zob. Kapituły — Praska; Olomuniec: bp zob. Grodecki J.; we Francji: Arras: bp zob. Perrenot de Granvelle A.; Paryż: bp zob. Du Bellay J.; Rennes: bp zob. Bochetel B.; w Inflantach: Dorpat: likwidacja biskupstwa 109, bp zob. Herman, kanclerz 109; Ryga: 60 405 411—2; abp zob. Hohenzollern Wilhelm, koadiutor zob. Krzysztof książę meklemburski; w Niderlandach: Antwerpia: bpi zob. Sonnius F., Torrentius L.; Hertogenbusch: bp zob. Sonnius F.; Liège: bp zob. Van Berghen R.; Mechelen: abp zob. Perrenot de Granvelle A.; w Niemczech: Augsburg: bp zob. Truchsess O.; Brema: abp zob. Gebhard J., Schauenburg A., zob. Kapituły — Kolońska; Konstancja: 367, bpi zob. Metzler K., Sittich von Hohenems M.; Magdeburg: 370, abp zob. Hohenzollern Z.; Merseburg: 386, bp zob. Helding M.; Miśnia: sekularyzacja biskupstwa 107—8, bp zob. Haugwitz J.; Moguncja: 318, abp zob. Brendel D.; Naumburg: 317—8, bp zob. Pflug J.; Osnabrück: 388, bp zob. Hoya J.; Ratyzbona: bp zob. Pappenheim J.; Spira: 388, bp zob. Frankenstein R.; w Szwajcarii: Genewa, bp zob. Bachodi F.; na Węgrzech (w ówczesnych granicach): Alba Julia (Erdely): 322, bp zob. Bornemizsa P.; Eger: bp zob. Oláh M., Uljaky F., Varancsics A.; Győr: bp zob. Draskowicz J.; Modrus: bpi zob. Gerardis W., Pioppi D.; Nitra: administrator zob. Bornemizsa P.; Ostrzyhom: 144 322, abp zob. Oláh M.; Pécs: wakans 139 144—5, bpi zob. Draskowicz J., Varancsics A.; Vespren: bp zob. Bornemizsa P.; Wadyn: bp zob. Fargách F.; Zagrzeb: bp zob. Draskowicz J.; we Włoszech: Alessandria: bp zob. Ghislieri M.; Alife: bp zob. Nogueiras J.; Bergamo: bp zob. Lippomano A.; Bitonto: bp zob. Musso K.; Camerino: bp zob. Bongiovanni B.; Cassano: bp zob. Sittich von Hohenems M.; Chiusi: bp zob. Pacini S., Ricci J.; Città: bp zob. Ramboldi G.;

Cosenza: bp zob. Gaddi T.; Fano: bp zob. Bertano P.; Feltre: bp zob. Campeggi F. M.; Ferrara: bp zob. Este H.; Foligno: bpi zob. Dolera K., Serbelloni J. A.; Lavello: bp zob. Fioribello A.; Mediolan: abp zob. Medici J. A.; Modena: bp zob. Foscarrari E.; Neapol: abp zob. Carafa A.; Nicastro: bp zob. Facchinetti J. A.; Ostia: bpi zob. Du Bellay J.; Tournon F.; Perugia: abp zob. Corneo F.; Polignano: bp zob. Casamassima P.; Salerno: abp zob. Seripando H.; Spoleto: abp zob. Rosario V.; Telesse: bp zob. Massarelli A.; Terni: bp zob. Barba J.; Terracina: bp zob. Rovere O.; Trydent: 366, bp zob. Madruzzo K.; Vieste: bp zob. Buoncompagni H.; Weronia: bp zob. Lippomano A.; w pozawłoskich dominiach Wenecji: Corfú: abp zob. Cauco J.; Hvar: bp zob. Delfino Z.; Triest: wakans 144, bp zob. Belta J.; Zadar: bp zob. Calini M.; Nicea w Azji Mniejszej: metropolita zob. Bessarion.

DRUKARZE: rzymscy 119 121 124—5; w Dylindze 171; w Pińczowie 191—2 362; drukują w Polsce paszkwile na Stolicę Apostolską 361—2; zob. Behem F., Blado A., Brubach P., Cholinus M., Cruciger J., Daniel z Łęczycy, Daubmann J., Fremy K., Geissler H., Gravius B., Mayer S., Oporinus J., Petit, Puteanus, Rouillie W., Scharffenberg M., Steels J., Wewssenhorn A. i S., Wierzbicka M., Zimmermann M.

DUCH SW.: 408; rozlewa miłość w sercach wiernych 185 223 242; hymn do 300.

DUCHOWIEŃSTWO: wypędzane przez protestantów 93 197 200 201 224; zarażone w domenach Habsburgów herezją 354 i niedbale duszpasterzujące 285 334; jego reforma w cesarstwie 205 320 328—9 334 354 358 391, i w Polsce 422—3; przywrócenie jurysdykcji biskupów nad klerem austriackim warunkiem skutecznej reformy 303 354; Hożjusz zachęca księży do gorliwości 300 308; brak duchownych na Warmii 357; kapelani 270 392; spowiednicy 270 392; zob. Diecezja warmińska, Diecezje polskie, Diecezje w innych krajach, Kapituły, Zakony, Jelibat.

DWÓR: cesarza Ferdynanda I: 92 110 125 201 274 306, ceremonial dworski 369, marszałek 366 369 zob. Arco S., podkanclerzy zob. Jonas J., Seld Z., doradca zob. Zasius J., kaznodzieja nadworny zob. Sittard M., sekretarz kamery zob. Kiepacher K.; Hożjusza: 64 75 153 206—7 212—3 233 251 254 266—7 282 284—5 376

378 401 420, marszałek zob. Preuck M., kanclerz zob. Samson z Worein, sekretarze 346, zob. Kuczborski W., Reszka S., kapelan 410 414—5; króla Hiszpanii: 204; króla Maksymiliana Habsburga: dworzanin 333, kaznodzieja nadworny zob. Pfaußer; króla polskiego: 75 79 97 105 116 141 162 185 195 213 215 236—7 249 254 297 328 367—8 399, marszałek zob. Zborowski A., kuchmistrz zob. Zygmunt, podskarbi nadworny zob. Wargawski R., sekretarze królewscy 326, kandydatura J. Łaskiego na regensa kancelarii 151, agenci dworu w Rzymie zob. Monti L., Konarski A., agenci w Wenecji zob. Foglioli; dworzanin 199; księcia Jülich-Cleve-Berg: marszałek 333; papieski zob. Kuria Rzymska; zob. Poselstwa: dworskość 162—3 215 240.

DYSPUTY RELIGIJNE: w Niemczech 90 333, Hozjusz nie widzi ich sensu 382, zwłaszcza prowadzonych na uniwersytecie wiedeńskim 392; dysputa katolicko-luterańska w Wormacji 1557 r.: 65 87; luterańsko-zwinglińska w Heidelbergu 1560 r.: 352—3 386. Zob. Augsburskie Interim.

DZIEŚIĘCINY: 157 310.

EUCHARYSTIA: nauka 93 146 151 328 353 383 388; zbzczenie 55; świętło przed Najśw. Sakramentem 285; zob. Komunia św., Liturgia.

EWANGELIA: jako nauka Chrystusa 54 121 235 349 371 409, studium 350, Evangelii prece zob. Sittard M., „Ewangelia” Lutra 333 349 371, „Pięta Ewangelia” 382, „ewangelieści” (luteranie) 141.

GRZECH: 299 349, herezji 178—9, rozpusty 155, cudzołóstwa 192 270, krzywoprzysięstwa 271, symonii 271, grabieży 271, fałszerstwa 271, niedbalstwa w sprawach wiary 214; wyznaczenie grzechów 285; grzechy zarezerwowane 270—1; grzesznicy 221; zob. Sakramenty — spowiedź.

HERETYCY: 82 86—9 93, zdrajcy Chrystusa 88, wrogowie Krzyża 327, immanissimi Dei et Ecclesiae contemptores 189, lupi voraces 189, satelici szatana 191, haedi 327, owce zagubione 250, psychotyranie 98, „wewnętrzni Moskale i Turcy” 186; metody ich działania 83, czynni w propagowaniu swej nauki 124, podzieleni między sobą 64—5 73—4 89—91 93—4 283 299 328 333 372 382 409—10, zjadają się nawzajem 382, atakują Hozjusza 112 114, są wrogami godności kardynalskiej 103 175—6,

triumfują w Polsce 171—9 183 198 (zob. Kościół, Protestantyzm), są także we Włoszech i Rzymie 283, w klasztorach austriackich i na uniwersytecie wiedeńskim 354, domeny Albrechta Bawarskiego są od nich wolne 275, wypędzeni z dworu ces. Ferdynanda 274—5, przesłani do Rzymu 184 187, Hozjusz nie chce się z nimi komunikować 133 141, zakaz komunikowania się z nimi 178 356, prawa polskie przeciw nim 196 202—3 227 324—7, akty Zygmunta Augusta przeciw nim 324—6, nie zwalczać ich jest zdradą Chrystusa 215; Genewa azylem heretyków 385, „Książę heretyków” polskich zob. Radziwiłł M. Czarny; modlitwy za heretyków 300, ich ściganie zob. Inkwizycja; zob. też Kary, Kościół, Paszkwile.

HEREZJA: przestępstwo 178 183, choroba zakaźna 189 197 235 374, perfidia 88—9, hydra z odrastającymi głowami 235 375, arogancja 275; skąd herezje 91—1 407, kary za herezję 178, uwolnienie od nich 335; posądzenie o herezję: 137, Hozjusza 173—4, Kossa 134, Kromera 169—70, Soto 389, Uchańskiego 80, Zygmunta Augusta 171 173—4 176—7 191; Herezjarchowie 187.

HOZJUSZ: Rodzina: indygenat 212, troska o rodzinę 226, bracia zob. Hozjusz Jan i Ulryk, siostry Anna 168 i Urszula 143, szwagrowie zob. Watt H., Ziegler S., krewny zob. Krügel H., siostrzenicy zob. Watt J., Watt P., powinowaty zob. Thuel B.; Dom: w Rzymie 78 112—3 182 184 187—8 199 212 215 245, starania o mieszkanie w Wiedniu 257 259—64 267 276 287, i w Trydencie 271 346; Kłopoty finansowe: 75—7 116 118 120 130 133 138 140 142—5 147—52 157 162—3 169 171 176—8 196 199—200 202—3 205—6 220—1 236 247 253 258—9 261 268—9 281—4 286—7 303 305 323—4 327—8 352—3 359—60 364—5 368 376 378—9 383—5 400—1 404 406 410—13 415—6, zob. Kontrybucje, Nuncjusz — pensja; Zdrowie: 74 76—8 129 140 142 230 255 284 286 346—7 414—5; Godność kardynalska: oferty i opory z przyjęciem 96 99—105 107—8 110—1 113—117 124 127 130 132—3 157—8 160 162—3 171 173—6 193 195 211—2; Życie prywatne: daje jałmużny 212, nawiedza kościoły 78, i groby męczenników 178, żyje skromnie 212 215; jego spowiednik zob. Polanco J., jego skryba 433; zob. jego Biblioteka, Diecezja Warmińska, Dwór, Kapituła, Konie, Książki, Nuncjatura (zob. Nuncjusz), Poddani,

Poselstwa; Działalność: zob.
Wstęp do niniejszej edycji.

INDEKS KSIĄG ZAKAZANYCH: 122
127—8 132—3 181—2 343 376.

INKWIZYCJA: rzymska: zwierzchnicy 342, kardynał inkwizytor zob. Ghislieri M., generał inkwizycji 112; więzienie przy Via della Ripeta 135 139 141 148 155 158—9 178 182 194, więzienie w zamku św. Anioła 147 152 194—5 332; tortury 140—1 155; uwięzienie: drukarza rzymskiego 125, Carafów 332, J. Cesariniego 194, bpa Casamassima 161, Mileńskiego 162 164, A. Scultetiego 137—8 140—2 158—9 162 165 180; uwięzienie i proces: bpa E. Foscarari 133 161, kard. J. Groppera 116—7 131 135 143, kard. J. Morone 125 152, jego uwolnienie 195, i rehabilitacja 286 303; pozew inkwizycyjny dla J. Uchańskiego 187 197 214 238, i dla bpa Gerardis 240; przekazywanie heretyków do Rzymu 184, ich ściganie we Włoszech 221; obawy że Hozjusz może zostać uwięziony 293; Poza Rzymem: postulat wprowadzenia w Polsce 178, i w Austrii 309; pozwanie Rozrządowskiego przez bpa Uchańskiego 410.

INWESTYTURA: księcia Albrechta Pruskiego w Niemczech 48—9 52 62—4 67—70 71 73 159 414—5.

JEZUICI: zob. Zakony.

KALWINIŚCI: 85 91 93—4, we Francji 402, w Palatynacie Reńskim 131, w Małopolsce 191 193, w Wirtembergii 139—40, w rodzinie Hozjusza 232, wypędzeni z Austrii 380, uważają luteran za sekciarzy 402; zob. Dysputy religijne, Protestantyzm.

KAPITUŁY: Dobromiejska: kanonik zob. Pesser P.; Erfurcka św. Seweryna: prepozyt 426, zob. Zimmermann J.; Gnieźnieńska: prepozytura 368, prepozyt zob. Myszkowski P.; archidiacon zob. Dąbrowski S.; kustosz zob. Przerembski P.; kantoria 298, kantor zob. Karnkowski S.; wakans kanonikatu 267; Kaliska: archidiacon zob. Konarski A.; Kielecka: dziekan 224, kanonik zob. Kromer Marcin; Kolońska: 127; Krakowska: wakans dziekanatu 120 142 147 152 164 196, dom dziekana 165 196, dziekan zob. Myszkowski P., Padniewski F., Przerembski J.; prepozyt zob. Wargawski R.; wakans archidiaconatu 164, archidiacon zob. Padniewski F., Starożrebski W.; scholastyk 193, zob. Przecławski A.; kantor zob. Starożrebski W.; kanonikaty: 98 156

160 232 254—5 163—4, dom kanonika 177, spór kapituły o kanonikat z J. Wysockim 122—3, spór W. Kuczborskiego o kanonikat z Ruseckim 272—3 176—8 282—3 286—8 291—3 313 331 342 376 411 415; kanonicy: zob. Chojęński, Dąbrowski S., Drzewicki M., Herbert W., Hozjusz S., Kijewski W., Krzykowski S., Karnkowski S., Kuczborski W., Leżeński J., Leżeński M., Solfa J., Szpot M., Wysocki J.; spór kapituły w rocie rzymskiej z Bonerami 106—7 122—3 165; prokurator kapituły zob. Kijewski W.; Lowańska św. Piotra: kanonik zob. Tapper R.; Łęczycka: prepozytura 196 368, prepozyt zob. Myszkowski P., Padniewski F.; scholasteria 256, scholastyk zob. Drzewicki M., Konarski A.; Passawska: kanonik zob. Hilinger K.; Płocka: kanonikat 273, kanonicy 262; Poznańska: prepozytura 250, prepozyt zob. Konarski A.; kanonik 395, zob. Modliszewski W.; Praska: 307, prepozyt i kanonik zob. Scribonius II.; Skalbierska: kustosz 316, zob. Herman L.; w Verdun: kanonik zob. Labé V. D.; Warmińska: 47 51—2 65 76—7 98 166 170 179—80 187—8 218—9 227 267 269 292 294—7 418—20 422—34; jej spór z A. Sculteti 141—2 295—6; pieniądze pożyczone od Hozjusza 243 259; prepozyt zob. Kos M., Solfa J.; dziekan zob. Kempen E.; kustosz zob. Knobelsdorf E., Samson z Worein, Zimmermann Jan; kantor zob. Zimmermann Jan; kanclerz zob. Knobelsdorf E.; kanonicy: 143, zob. Emerich F., Grodecki J., Hannow K., Kijewski W., Knobelsdorf E., Kuczborski W., Langannius J., Lock M., Leoman J., Samson z Worein, Sculteti A., Thum A., Zimmermann Jakub, Zimmermann Jan; Watykańska św. Piotra: kanonicy 195—6; Wiedeńska: dziekan zob. Nogueras J.; Wileńska: kanonik zob. Solfa J.; Wiślicka: 426, kanonicy zob. Kromer Marcin, Kuczborski W.; Włocławska: chwalona przez Pawła IV za upór w sprawie nominacji Uchańskiego 177 179; pozwanie jej przed sąd 310; koadiutorie kanoników 177 179 306—7 317; archidiaconi: włocławski zob. Relski F., pomorski zob. Duchnicki A.; kanonicy: zob. Karnkowski S., Kuczborski W.; Wornacka: scholastyk zob. Mauch D.; Wrocławska: ekspektatywa na kanonikat 151; kanonicy zob. Funk F., Grodecki J., Kromer Mikołaj, Solfa J.; udział kanoników w procesjach

- 389 405; żądanie reformy życia kanoników w Austrii 358.
- KAPŁANSTWO:** zniesione przez protestantów 55 85—6, Polacy również nie widzą jego potrzeby 170 178 185; święcenia kapłańskie udzielane przez Hozjusza 439, święcenia kard. Chaitllona 240, i Leomana 242—3; obowiązek przyjęcia święceń przez osoby posiadające beneficja kościelne 141 159 242—3 271 357; przeszkody kanoniczne do święceń 270—1 335 357, nieregularności 371 335 357; obowiązki kapłana 248 316; kapłaństwo wiernych 56; zob. Duchowieństwo.
- KARNAWAŁ:** na dworze cesarskim 136 138 157, w Rzymie 135—6 138 262—3.
- KARY:** banicja heretyków z Braniewa 227, i z domen Habsburgów 380 392—3 412—3; banicja Albrechta Pruskiego 63—4 68—73 124, Lutra 89, Scultetiego 137 142; cenzury kościelne 241 261, ekskomunika 143 327, interdikt 270 335, uwalnianie od nich 271 335; kara chłosty 192; kara Boża 290; kary wieczne zob. Piekło.
- KATECHIZM:** jego nauczanie 408, w języku czeskim 307, katechezy Cyryla Jerozolimskiego 382—3.
- KATOLICYZM:** jego trudna sytuacja 299 308 360, zwłaszcza w Austrii 285 290—1 303 307—9 341 347, w Czechach 309 363, we Francji 186 360, w Inflantach 110, na Litwie 315, w Niemczech 83—95 124 139 217 221—2 275—6 283 309 317—8 329 360 370 373—4 381—2, w Polsce 77—80 113 124 130 139 151 154—6 160 170 174 186 191—2 199—200 212 215 217 221—2 230 238 311 361 372 435, na Węgrzech 309 321 323; zob. Kościół, Papież.
- KAWALEROWIE MIECZOWI** (Zakon Niemiecki w Inflantach): 109—10, spory wewnętrzne 60, skłonność do luteranizmu 110, wielki mistrz zob. Fürstenberg W., Kettler G.; marszałek zob. Münster K.; kanclerz zakonu 110; zamki graniczne 235—6 276, zob. Fellin, Marienburg; zob. Wojny.
- KAZANIA:** katolickie 373 376 403—4, głoszone z okazji jubileuszu 316, pozwolenie na głoszenie kazań 271, głoszone przez M. Radziwiłła Czarnego 131, głoszone w Innsbrucku 285; kaznodzieje katolickie zob. Jan zu Wege, Łukasz z Orlowa, Musso K., Sittard M., Słonezewski L.; kaznodzieje protestancje 92—3 95 290, zob. Pfäuser J. S.; zob. Słowo Boże.
- KOMUNIA ŚW.:** wiernych 192, Hozjusz sam jej udziela 438, należy przyjmować ją pod jedną postacią 344 350, i tak ją przyjęli M. Trzebuchowski 216 oraz rzekomo Maksymilian Habsburg 302 306 313—4 323 328 339; żądania udzielania jej pod dwiema postaciami: 164 377, w Polsce 80, w Niemczech 294, przez ces. Ferdynanda I 345 358 402 411—2, przez Maksymiliana Habsburga 294 334 393 402 409; udzielanie jej w takiej formie w Austrii 303 390—1 439, i w Pradze 439; kard. J. A. Medici jest zwolennikiem tej formy komunikowania 210; utrakwiści 377; ustalenia Soboru Trydenckiego 80.
- KONIE:** Hozjusza 75 120 218—9 266—7 276 365 379 420, konie rozstawne 258 263 319 344.
- KONKLAWE:** 198—202 204—6 208—10, 212, 215—7 220—5 230—1 234 236—7 239—40 242—4 421, Hozjusz jego kustoszem 197 216—7 233 434—5, honorowe wzmianki o nim na konklawe 213 217 246 256, oferty pomocy pieniężnej konklawistów dla Hozjusza 366 378—9, interwencja polska na konklawe 231 233—4, przywileje konklawistów 234—5.
- KONTRYBUCJE Z DIECEZJI WARMIŃSKIEJ** (akcyza): 73—7 98 100 157 209 211—3 218 225 227 241—2 258—9 268—9 297—8 306—7 391—2 398—9.
- KOŚCIÓŁ:** Mistyczne Ciało Chrystusa 55 84 93 119 126 186 197 276 290 308 409; odkupiony Krwią Chrystusa 57 269 275 311 403; Matka nasza 57 299, Oblubienica Boga 82 244 300 316 318, Jeruzalem 363, Winnica wybrana 275, dryfująca Łódź Chrystusa 57 156 299 309 326, stróż tradycji 89 258, zbudowany z żywych kamieni 269 296, prawdziwy 120, jeden 92 119 190 299 356, jedna owczarnia i jeden pasterz 245 299 363, papież jego głową i gwarantem jego jedności 90—1, podzielony 54—5 57 84—5 87—8 90—2, odstępstwa od Niego 222 274, żądanie komunii pod dwiema postaciami jest Jego zdradą 402; wyłączeni z Niego ci, którzy nie mają miłości 119 162, co czynić, by przywrócić Mu pokój 78 276 283 299—300 308 318 356 372, Jego reforma 81 303 314 320 382 396, Jego nauka 83 zob. Teologia, Jego obrońca zob. Cesarz, Król; Hozjusz w Jego służbie 96 189; sensus et consensus Ecclesiae 55 84 409, wierzyć w Niego i jak On 407, symbol uznania za zasługi dla Niego zob. Róża Złota, Anglikański 186, „Polski” 186; zob. też Katolicyzm, Papież, Świątynia.
- KROL:** królewską godność wierzących 56, autorytet króla chrześcijańskiego 326 361, jego obowiązki 56 93 326, powinien troszczyć się o jedność wiary w swym królestwie 88, nie powinien dawać posłuchu herety-

kom 190 199 361, nie powinien wchodzić w kompetencje papieża 103; królowie panujący w l. 1558—60: angielski zob. Elżbieta I, Maria Tudor, francuski zob. Franciszek II hiszpański zob. Filip II, polski zob. Zygmunt August, rzymski (oraz czeski i węgierski) zob. Habsburg Maksymilian.

KRZYŻ: w nim cała nauka Chrystusa 408, spojrzenie nań wystarczy do zbawienia 408, jego wrogowie 110 327; krzyże 'niszczone przez protestantów 55; znak krzyża 407—8, uczony przez matki 408; krzyż na posągu 194, na grzbiecie osła 408; Ukrzyżowany 409.

KSIĄŻKI: W ogóle: pisane przez biskupów 83, muszą posiadać imprimatur 124—5 231, podlegają osądowi Stolicy Apostolskiej 231, cenzura kościelna 119 121 124—5 148 zob. Indeks, skazane na spalenie 162 175; pozwolenie na czytanie książek zakazanych 81 172 203 328 335—6 355; targi książki we Frankfurcie 100—1, i gdzie indziej 149; zakaz sprzedawania książek heretyckich 317; księgarze 64—5 100 122 164 231, zob. Patruus J., Drukarze; lektura książek przez Hozjusza 171; zob. Biblioteki; Hozjusza: czytane i chwalone: w całym świecie 114, w Rzymie 119 131 133 148 160 171 182 204 210 234 236—7, w Polsce 204, w Hiszpanii 204, w Niderlandach 129 436; Hozjusz ofiaruje je księciu Albrechtowi Bawarskiemu 160, i królowi Maksymilianowi 402; przy ich pomocy walczy z herezją 327; rzekome błędy w dziełach Hozjusza 293; poszczególnie dzieła: *Confessio* 100—1 107—9 111—3 116—9 121—2 124—5 127 129—33 146—7 149 151 160—1 163—4 169 171—2 181 191 193—5 199 201 203 209—12 216—8 224—6 231—2 236—7 239—41 243—6 249 251 253 256—7 337—8 363 395 398 404; *Confutatio prolegomenon Brentii* 100—1 111—2 117 119 124—5 129—33 135—8 144—5 157 159—60 172 182 184 243—4 342 407—9 430; *De expresso Dei Verbo* 99—100 106 111—2 116 119—22 124—9 132 144 170 175 188—9 192 225—6 293; *De oppresso Dei Verbo* 191—3 201 226 237 263—4; *Dialogus* 106 111—2 129; wstęp do bulli jubileuszowej 283 314—5; pewne dzieło 190; dzieło przypisywane Hozjuszowi: *Colloquium Pauli IV cum Episcopo Warmiensi* 202—3 236 238; *Innych autorów*: Andreae: *Refutatio* 407; Brenza: *Prolegomena* 172 182 407, *Was die Ursach sei* 407; Cyryla Jerozolimskiego: *Katechezy* 381—3; Erazma z Rotterdamu 162 175; Faer-

na 388 404; Frycza Modrzewskiego: *De Ecclesia* 232 237 244—6; Hahna: *Summa* 333—4; Hellinga: *Defensio* 386; Jana zu Wege 151; Kromera: *De origine et rebus gestis Polonorum* 192 204 206 208 236, *Rozmowy dworzanina z mnichem* (łac. *Dialogi*) 124 126 135 142—4 147 162—3 182—3 203 206 208 224 226 239—40 243 252 256 258; luterzańskie 65 105; Lutra 409; *Lutheri genealogia* 381 383; Łaskiego: *Brevis et compendiosa responsio* 192; Maiera 409; Noguera: *De Ecclesia* 391; *Officium de Beata Virgine* 192; Pfluga: 317, *Christliche Ermannung* 382—3; Seneki: *Dialogi* 182; Sonniusa 148; Staphylusa: 64—5 146 395, *Christlichen Gegenbericht* 383, *Defensio pro trimembri theologia* 193—4 203 226 395; Vergeria: *De R. D. Stanislao Hosio* 293, *Dialogi* 172 199 201 251, *Historia o papieżu Janie* 361; zob. Katechizm.

KUPCY: 147 151 180 200 206 240 313 344 361 387, warmiński 50—1; zob. Foglioli, Graffter H., Krügel H., Watt H., Ziegler S., Bankierzy.

KURIA RZYMSKA: 192 243 344; pałac papieski: 78 82 107—8 113 117 121 126 148 155 162 173—4 184 186 245 247 249 260, antykamera 246, Belvedere 260; Magister Pałacu Apostolskiego (teolog papieski) zob. Bianchi D., Foscarari E.; majordom 184; szambelani zob. Teofil z Hermy, Zimmermann Jakub; Biblioteka Watykańska 397, kosztos zob. Sirleto W.; Sekretariat papieski 319; mistrz ceremonii 152 172; kasztelan zamku św. Anioła zob. Carafa D., Orsini L.; oszczędny styl życia za Pawła IV 150; Kolegium kardynalskie: 82 175 220—3 338 435; ważność urzędu kardynała 176; dziekan św. Kolegium 217 262 435, zob. Du Bellay J., Tournon F.; depozycja kard. Chatillona 240; kongregacje kardynałów 173—4; konsystorz kardynalski 95 99—100 107—8 112 127 143 145 150 155 161 163 257 265 281 313—4 331 374 395 415; Kamingling św. Kolegium 106. Sforza G.; Urzędy kurialne: „stilus Curiae” 139 283; Dataria Apostolska: datariusz 266—7 272—3 277—8, zob. Bachodi F.; Kamera Apostolska: regens 112 zob. Carafa A., wiceregens 161; Rota: 106 123, audytor 145 zob. Reuman J.; Sekretariat Breviów: 161, sekretarze zob. Fioribello A., Statius A.; Sygnatura Apostolska: 161 252 265; protektorzy: cesarstwa zob. Medici J. A., Polski zob. Farnese A., Puteo J.; Zakrystian św. Kościoła zob. Barba J.; prokuratorzy biskupów: niemieckich zob. Thum

A., polskich zob. Herman L., Jerzy z Tyczyna; por. Państwo Kościelne, Papieństwo.

LITURGIA: katolicka 78, protestancka 78, pogrzebowa 113 142 144, w Lidzbarku 242; ceremonie: koronacji papieża 248, błogosławienia i wręczenia Złotej Róży 349; capella papieska 265, papieski mistrz ceremonii 157; modlitwy błagalne (suplikacje) 100—1 300 354 439; procesje 300 336—7 340 342 388—9 405; nabożeństwa 285, Wielkiego Tygodnia 286; Popielec 263; sprzęt liturgiczny 169 171 250—1 267; ołtarz 55, przenośny 270; światło przed tabernaculum 285; akolici 270; prawo noszenia infuły 249—50; precedencja 249—50; zob. Brewiarz, Komunia św., Msza św., Odpusty, Sakramenty św., Świętynia.

LUTERANIE: 85 87 91 94 217 219 231 237; ortodoksja luterkańska 333 409, zob. Luter M., Amsdorf M., Vlacić M.; zwolennicy zlagodzonej nauki Lutra 409, zob. Adiafora, Melancton F. Maier M.; zwycięzcy w dysputacie heidelberskiej 386; gorsi od katolików 349, niegodne życie ich ministrów 349; wyjęci z nakazu banicji protestantów z domów Habsburgów 380 392; wypędzeni z Czech 345; księstwo Jülich-Cleve-Berg ma być od nich wolne 333; są wśród Kawalerów Mieczowych 110, w Dorpacie 110, w Innsbrucku 285, w zakonach austriackich 304, w Palatynacie Reńskim 131, w Polsce 178, w Wirtembergii 140, w Weimarze i Gocie 140 409—10, na Warmii zob. Diecezja Warmińska; Luteranizm caput et origo haeresum 380; zob. Albrecht Pruski, Brandt A., Czema A.; zob. Msza św.

ŁASKA BOŻA: nauka o 121.

MARIA: Boża Rodzicielka 408, oficjum o Niej 192.

MIŁOSIERDZIE BOŻE: 290, 299 306 347 372 435.

MONOFIZYTYZM: 210.

MSZA ŚW.: zniesiona przez protestantów 55 85 298 345, próby jej zniesienia w Polsce 170 178 185 197, luteranie ją uznają 85, „missa ewangelica” 240, uroczysta 319, niedzielna 180, papieska 281; sprawowanie jej 300, 335, w katedrze dorpackiej 110; fundowana w zamku lidzbarskim 242 357; żądanie sprawowania jej przez A. Scultetiego 141 159; Hozjusz ją odprawia 438; papież jej słucha 145; uczestnictwo w mszy 270 389; zob. Liturgia, Świętynia.

NESTORIANIZM: 210.

NIEBO: 221 226 299, Ojczyzna niebieska 237.

NUNCJUSZ: zamiar wysłania do Niemiec 83—4 100—2 116 124 137 139 329, do Polski 259—60; wysłanie do Anglii 319, do Hiszpanii 157, do innych władców w sprawie soboru 250; zamiar wysłania legata do Polski 77 100 102 124—5; nuncjusze są źle finansowani 285; zob. Bertano P., Bongiovanni B., Campeggio W., Delfino Z., Martinengo H., Mentovato K., Morone J., Musso K., Lippomano A., Pacini S., Parpaglia W., Santa Croce P., Vergerio P.; Nuncjatura Hozjusza: 247—52 256—7 260—71 273—417 435—9; instrukcja 249 273 279—83 291—2 294—5 301—2 312—4 328; facultates 266 270—1 273 280—1 286—7 291 294 312—4 324 328 331 334—7 353 366 377 379 395 401 437; listy uwierzytelniające 281 436—7; pensja 291—2 294—5 301—3 305—6 312—4 328 331 337 344 346 352—3 359—60 364—6 373—4 378—9 384 386—7 390 394 401; audytor jego nuncjatury 366 379.

OBRAZY: niszczenie ich przez protestantów 178.

ODPUSTY: 270 271; jubileuszowy 273 280 282—3 290—1 340, jego ogłoszenie w diecezji kolońskiej 329, magdeburskiej 370, merseburskiej 385, mogunckiej 318, naumburskiej 317—8, osnabruckiej 388, praskiej 307—8, salzburskiej 300, spirskiej 388, wileńskiej 315—6, wrocławskiej 298—300.

OJCOWIE KOŚCIOŁA: 235 397; zob. Ambroży, Augustyn, Cyprian, Cyryl Jerozolimski, Gaudenty z Brescji, Hieronim, Hilary z Poitiers, Prosper z Akwitanii.

OJCZYŻNA: 133 151 156 162 169 178 193 196 200—1 340; służyć jej 114 311.

PAŃSTWO KOŚCIELNE: 131 136 138 144 221; Generalny Kapitan Kościoła (dowódca wojskowy PK) 161, zob. Gravina M. A., Orsini K.; Wikariusz Rzymu 112 125 128, zob. Rosario W.; Gubernator Rzymu zob. Buoncompagni H., Pacini S.; import srebra 363; zob. Kuria Rzymska, Papież.

PAPIEŻ (Stolica Apostolska): Zastępca Boga 90 406 417, Wikariusz Chrystusa 152 174—5 235 274 283 309 311 347, Caput Universalis Ecclesiae 186, Pater Ecclesiae 235, Rector Ecclesiae 90 152 190, Orbis Episcopus 221 244, Następca św. Piotra 159, Kapłan i Biskup Naczelny 90, Dobry Pastor 221—2, Pastor et Episcopus Animarum 90 92, Servus Servorum

- Dei 265, Biskup Rzymu 197 221; jego autorytet związany z religią 84 87 90 119 150, biskupi polscy go nie szanują 266, władcy świeccy chcą go umniejszyć 360; posłuszeństwo dla niego 92 174—5 221 274 320 322 328 333—4 343 353 356; nie należy mu ubliżać 94 275 361, zob. Paszkwile; ataki protestantów na niego 192 235 283 311 328; żądanie reformy państwa 393; jest szanowane w Bawarii 286, i w Tyrolu 284; urząd nauczycielski 80 119 231 zob. Indeks; jedynie on może zwoływać sobory 57, ma prawo interweniować w sprawach wiary 90, zatwierdza wybór cesarza 90; cesarz przysięga mu wierność 83 90 94, władcy katolicyści składają mu hołd i obojętność 239 241 252 255 257 260—2 267; papież winien wspierać katolików w Niemczech i Polsce 124 217 221—2; rocznica wyboru i koronacji papieża 187; „proroctwa” o papieżach 245; wakans Stolicy Apostolskiej w 1559 r.: 193—5 197 205 208 214 229 235, zob. Konklawę; papizm 76 415, zob. Katolicyzm.
- PASZKWILE: na Stolicę Apostolską 94—5 328 331 361—2, na katolików polskich 98, na Hozjusza 105 111—2 291 293 328 331 342 376.
- PIEKŁO: 54 93 197 325.
- PIELGRZYMKI: 271.
- PISMO ŚW.: Boskie Prawo 86, Wieczne Słowo Boże 226, jego autorytet 55 85—6 299 409, jego subiektywna interpretacja 53—5 85 275 285, nadużywanie do zwalczania celibatu 350, według protestantów nie mówi o sakramentach 85, papież mówi słowami Pisma 283, Hozjusz rzekomo odstrasza od jego czytania 407, księga Pisma 433, Pismo św. w książkach Hozjusza 159 283.
- PATONIZM: 226.
- POCZTA: 136—7 149 160 216 236 245—6 262 310 340 359 414—5; cesarska 100 102 112 121 199 201 220 226 256; polska 102 116—7 185 304, pocztmistrz królewski zob. Provana P.; przesyłki listów są bardzo kosztowne 124—5; listonosz (cursor, tabellarius) 239 243 281 284 307 331 339 362 388.
- PODDANI: cesarza Ferdynanda I 92 94—5 274; króla polskiego: fidelis subditus 191, pogorzelcy otrzymują zwolnienie od podatków 225 229, Hozjusz ich poleca 254; księcia pruskiego 51 188 213; księstwa warmińskiego zob. Diecezja Warmińska; Państwa Kościelnego 138.
- POKÓJ: w Kościele 55—6 78 83, zob. Kościół; między panującymi w Europie 54 57; religijny augsburski 1555 r.: 83 86; cesarsko-węgiersko-turecki 1559 r.: 148 152; w Cateau Cambrésis 1559 r.: 105—6 126—7 129 148 150 152 157 161—2 164 173 184 186 422; rokowania o pokój w Inflantach 60—1; Vergerio działa przeciwko pokojowi publicznemu 328.
- POKUTA: jej skuteczność 151, Uchańskiego 214, zob. Sakramenty.
- POLSKA: terra unius labii 372, przez 600 lat wierna Ewangelii Chrystusa 371, charakter Polaków 155, prawa państwowe 96 102, prawo o niezgodności (incompatibilia) urzędów 368; senat 204, próby wyrzucenia z niego biskupów 138—9; pieczęć królestwa 326; król zob. Zygmunt August; kanclerz 326, zob. Chojeński J., Ocieski J.; podkanclerzy 326 368, zob. Padniewski F., Przerembski J., Krasieński F., Myszkowski P.; hetman koronny zob. Tarnowski J.; referendarz koronny zob. Karnkowski S.; protektorzy w kurii rzymskiej zob. Farnese A., Puteo J.; prymas zob. Dzierżkowski M., Przerembski J.; zob. Diecezje Polskie, Dwór, Katolicyzm, Nuncjusze, Poddani, Poselstwa, Protestantyzm, Prusy Królewskie, Sejmy, Sprawa Barska, Wojny, Zakony, Zaraza.
- POSELSTWA: władców w Rzymie: 118, cesarza Ferdynanda I 198 205 217 260—3, zob. Arco P., Thurm F.; króla Francji: 78 198 205 249—50; króla Hiszpanii: 110—1 198 202 205, zob. Vargas F.; króla Polski: 169—70 172 (Kromer w 1548 r.), zob. Konarski A., Kryski W., Maciejowski S., Wysocki J.; króla Portugalii: 198 249, zob. Perez W.; księcia Brunświku 139; Do ces. Ferdynanda: poselstwa polskie: Hozjusz i Kromer w 1558 r.: 47—49 52—73 249 304, Przerembskiego i Kromera w 1559/60 r.: 138 159 163 239—41 255—6 258—60 262—3 292 294 305—6 323 339 362 366 369 435 438, na sejm Rzeszy 115—6 128 131 134 137—8, Hozjusza w 1549 r.: 348; poselstwo hiszpańskie 394 414, zob. Fernandez K.; poselstwo francuskie 360 391 401—3, zob. Bochetel B.; poselstwo księcia Ferrary 380; poselstwo weneckie 237 306 323 339, zob. Soranzo J.; Do króla Zygmunta Augusta: od Albrechta Pruskiego 52 159, od ces. Ferdynanda I 256, od Gdańszczan 105, od Kawalerów Mieczowych 110; poselstwo ces. Karola V do Szwajcarów 387 zob. Marsi A., Zygmunta Augusta do Hiszpanii 125, Albrechta Pruskiego na sejm Rzeszy 71 159; postowanie Hozjusza do ces. Karola V w 1550 r. 71 249 343, i do Albrechta Pruskiego w 1558 r. 71—2; zob. Nuncjusz.

POST I WSTRZEMIEŻLIWOŚĆ: 148 271 285.

PROTESTANTYZM: zapoczątkowany przez Lutra 163, jego rozwój w Polsce 78 133—4 235 324—5 371—2, w Gdańsku 105, w diecezji wileńskiej 315—6, na Warmii zob. Diecezja Warmińska, w diecezji wrocławskiej 298 392, w Szwajcarii 402, w kantonie Glarus 384, w diecezji Alba Julia 322, na uniwersytecie wiedeńskim 392, sprzyjają mu w Niemczech elektorzy świeccy 340 i kościelni zob. Hohenzollern Z., Jerzy książę brunświcki oraz król Maksymilian Habsburg 290 293—4 301—3 305—6 308—9 314—5 323 328 333—4 336—7 339—40 342—6 354—5 373 375—6 380 383 388—9 393—4 402 404—10 416; jego przywódcy w Polsce i na Litwie zob. Hoppe F., Łaski J., Oleśnicki M., Radziwiłł M. Czarny; dekrety Zygmunta Augusta przeciw protestantom 105 324—5; nawrócenia z protestantyzmu 184—6 294 371—3 404, zob. Zborowski A.; zob. Anabaptyści, Anglikanizm, Antytrynitarze, Dysputy Religijne, Herezy, Kalwiniści, Luteranie, Zwinglianie.

PRUSY KRÓLEWSKIE: 295 310 326, autonomia stanów pruskich 227, skarbnik 98, protestantyzm w miastach 105; sejmiki: w Grudziądzu 76 227 259 269, w Malborku 180.

PRUSY KSIĄŻĘCE: granice z Warmią 47—9 51—2 73 167—8 171 180—1; szlachta 105, wojsko 48—9 166, książę zob. Albrecht Pruski, rada książęca zob. Brandt A., Jonas K.

SAKRAMENTY: ich liczba 55 298, zniesienie przez protestantów 55 85—6; chrzest: 87 190, uznają go kalwiniści 85, katecheza o chrzcie 383, Vergerio chrzcil Katarzynę Habsburg 328; bierzmowanie: katecheza o 383; pokuta: rachunek sumienia 285, spowiedź 270—1 285 438; małżeństwo: prawo do małżeństwa 350, przeszkody kanoniczne 270 320—1; zob. Eucharystia, Kapłaństwo, Pismo św.

SĄD BOŻY OSTATECZNY: 129 408.

SĄDY: kościelne: 202—3 270—1 335, zob. Inkwizycja, Kuria Rzymska — Rota, Sygnatura; świeckie: sądzą o herezję 235, pozew przed sąd księdza 310.

SEJMY: Palatynatu Reńskiego w Fuldzie 1559 r.: 130—1; Polskie: 71 197 200 269, warszawski 1556/7 r.: 74 79 105 126 325—6, piotrkowski 1558/9 r.: 74—5 97 100—1 109—10 113 119—20 124 126 128 130 132—3 137—40 144—5 154—5 170 185 327, piotrkowski 1562/3 r.: 368; Rzeszy Niemieckiej:

68—72 83—4 100—1 345, w Wormacji 1520 r.: 89, w Augsburgu 1530 r.: 89, w Augsburgu 1555 r.: 83 86 91, w Augsburgu 1559 r.: 115—6 159 161—2 164 192 274.

SEMINARIA: Hozjusz pragnie założyć 295.

SŁOWO BOŻE: 55 83 85 92—3 95 189 249 299 350—1 382, zob. Kazania, Pismo św.

SOBORY POWSZECHNE: 56 119 177 271 319—20 356 400—1 409 422—3 427, są zwoływane z powodu herezji 283, miecze na herezję 375, pertraktacje w Rzymie o zwołanie nowego soboru 161 167 169 172 175—6 178 182 184 197—8 202 205 219 245—6 250 253 295—6 330 403, jest on postulowany przez Polaków 235 330, protestanci są mu przeciwni 346—7 402; Bazylejski 56 119, Chalcedoński 56, Florencki 158, Konstancjeński 56, Konstantynopolski I 56, Konstantynopolski II 56, Nicejski I 56, Nicejski II 56; Trydencki: 57 76 80 94 151 188 246; starania o jego wznowienie 294 303 312—4 319—20 328—30 336—7 340 344—6 351—2 354—6 358—9 363—4 367 370 374—5 378 380 386 388—92 394 398 401—2 404 406 411 413—4 416, sprawa kontynuacji w Trydencie 360 366 381—2 384 393 396 398 401—3, kandydatura Hozjusza na legata 245—6 256, konwokacja 361, brewe konwokacyjne zob. Brewia, proponowany teolog soborowy 34 (Staphylus), legaci papiescy zob. Gonzaga H., Hozjusz S., Seripando H., Sittich von Hohenems M., delegat polski zob. Herburt W.; Sobór Narodowy we Francji 319, w Polsce 138—9 330; apelacja Uchańskiego do soboru wolnego 214 238; zob. Papież.

SPRAWA BARSKA (Negotium Barense): 58—9 74 77 116—7 138—9 157 170—1 177 182—4 187 190—1 197 206—7 231—2 236 238—40 249 251 310—1 325 328 330—1 414; testament Bony i jego uwiarygodnienie 100—1 229; dobra w Bari i Rossano 304, próby przekazania ich Carafom 59 223 233, Farnesym 410—1 413—5, plotka o odebraniu ich Polsce na konklawe 220 223 234 434—5, hiszpański kurator tych dóbr 192 208—9 229 249, roczny czynsz z tych dóbr 228; sprawa zwrotu ruchomości Bony 192 199—200 202—4 208—9 211 228—9 236—7 239 241 303—5; pośrednictwo ces. Ferdynanda I w odzyskaniu sum neapolitańskich 58 65—6 101 192 229 294 303—5 312 414, poparcie Pawła IV i Piusa IV dla tej sprawy 80 294 303—5 312, świadkowie w tej sprawie 104, postowie

w tej sprawie zob. Hozjusz S., Kromer M., Konarski A., Wysocki J.

SYNODY: 103, Jerozolimski 50 r.: 121; prowincjonalny gnieźnieński: 126, w Łowiczu 1556 r.: 269, w Piotrkowie 1557 r.: 269, w Wolborzu 1558 r.: 139; prowincjonalny salzburski 1560 r.: 293—4 300—1, 303 308—9 314 328 331 334 355; prowincjonalny w Niemczech jest według Hozjusza niepotrzebny 382; synody w Niemczech i na Węgrzech 294; statuty synodalne 271; synody protestanckie w Pińczowie: 191 209—10 324.

SZATAN: 93 132 327 356, antychryst 87, sprawca rozłamu w Kościele 55 87—8 309 403, ministrzy protestanczy są jego sługami 92 191 326, jego katolicy słudzy 192, Polska pod jego jarzmem 215, Vergerio 328, część Belzebuba 91; „szatanizm” 76 124 316 403.

SZKOŁY: jezuickie: w Kolonii 140, projektowane w Braniewie i Barczewie 179; biskupa w Lubawie 180 430; miejskie: w Chełmnie 105 180 430, w Elblągu 105 192, w Gdańsku 105, w Strassburgu 140; protestancka w Pińczowie 239, rektor zob. Orszacki, patron zob. Oleśnicki M.; uczniowie szkół wiedeńskich 389 405; zob. Uniwersytety.

SZKOTYZM: 240.

SZWENKFELDIANIE: zob. Anabaptyści.

ŚWIĄTYNIA (kościół): bezczeszczenie kościołów 178, zajmowanie ich przez protestantów 191 193; bazylika św. Piotra w Rzymie 78 319, posąg Pawła IV w zakrystii 195; katedra warmińska zob. Diecezja Warmińska, katedra włocławska 177 185 katedra wiedeńska 389, Schottenkirche w Wiedniu 439; bazyliki rzymskie: św. Jerzego in Velabro 231, św. Marii in Ara Coeli 210, św. Pryski 245; kościół jezuitów w Wiedniu 438—9; zob. Liturgia.

TEOLOGIA KATOLICKA: 81 407, nauka Chrystusa 258, jest niezmienna 258 382, pouczanie w teologii 438, teologia Hozjusza nie jest scholastyczna 436; teologowie 258, promowanie doktorów teologii 270; zob. Kuria Rzymska — Magister św. Pałacu, Szkolizm.

TOLERANCJA: 88 93.

TRADYCJA: Kościół odżegnuje się od nowości 351, nauka o tradycji odrzucana przez protestantów 235 258 298 371 382, udzielanie komunii pod dwiema postaciami jest jej przeciwnie 334.

TRÓJCA ŚW.: 408.

UNIA: Kościoła katolickiego z prawosławnym w 1439 r.: 158.

UNIwersytety: w Bolonii 307, w Dylindze 172, w Krakowie: rektor zob. Górski J., w Królewcu 91 105; w Lowanium 108, dziekan wydziału teologicznego zob. Tapper R., profesor zob. Sonnius F.; w Marburgu 91; w Padwie 307 362—3, studenci polscy 75; w Strassburgu 140, w Tybindze 91 407; w Wiedniu: zarażony herezją 354 401, jego reforma 390 392—3 401 406 412—3; w Wittenberdze 91 164 357 409, profesorowie zob. Maier M., Melancton F.; przywileje studiujących na uniwersytetach 270.

WIARA: jej słabość 55; jest jedna 88 92 190 235 290, gwarantem jej jedności jest jeden zwierzchnik 90—1, jedność wiary jest podstawą trwałości państwa 290, moc wiary 375, nauczanie prawd wiary 320, jej skuteczność (efficatia) 151, wiara ludzi prostych 407—9; katolicka 87—9 150 328, jej obrońca zob. Mittelsbach E.; zachęty Hozjusza do jej obrony 317 324—5, niedbalstwo katolików w jej obronie 124 324—5, chwycący się w wierze 64—5 290, rozłam w wierze 351 zob. Kościół, wiara luterńska 328, męczeństwo za wiarę 198; symbol wiary 407; jej wyznanie augsburskie 86—9 93—4 211 409, jego zwolennicy 219 zob. Luteranie; wyznanie wirtemburskie (Brenza) 94 172 409, wyznanie brandenburskie 409, wyznanie katolickie 86—7 93 211 231; Confessio Hozjusza zob. Książki.

WIECZNOŚĆ: Boga 226, świata 225—6.

WOJNY: 54, inflancka 60—1 98—100 109 123—4 159 185—6 191 225—6 276, polsko-turecka 91, hiszpańsko-turecka 332 414—5, papiesko-hiszpańska 131, przygotowywana inwazja Anglii 157, zagrożenie Węgier przez Turcję, studium belli Pawła IV 235.

WOJSKO: cesarskie: wódz zob. Sittich von Hohenems M., hiszpańskie 332 414—5, moskiewskie 100 109 186 192 276, luterzańskie 346; papieskie 131 195, dowódca zob. Colonna M. A., Państwo Kościelne; pruskie 48—9 166; flota turecka 414—5; przemarsze wojsk przez Warmię 74 109.

ZABOBON: 408.

ZAKONY: egzempecja 271, klauzura 271, pozwolenie na przyjmowanie beneficjów 271, apostazja z zakonu 271; sprostaktyzowane 304 345 354; Benedyktyni: iroszkoccy w Wiedniu 439, na Węgrzech 144, tynieccy: opat zob. Krzyżanowski T.; Augu-

stianie eremici: general zob. Sc-
ripando H., zob. Barba J.; Cyster-
si: lądzczy: opat komendatariusz
zob. Wysocki J., mogileńscy: opat
zob. Szpot M., oliwscy: 73—4 310,
opaci zob. Geschkau K., Schlieff K.:
Dominikanie: 163, inkwizytorzy
148, klasztor S. Maria sopra Mine-
rva w Rzymie 194—5; zob. Bertra-
no P., Bianchi D., Foscarari E., Ge-
rardis W., Ghisleri M., Sittard M.,
Soto P.; Franciszkanie: 163, w
Braniewie 180 i Barczewie 180; Je-
zuici: „Aula Jesu” 147, kontakt
Hozjusza z nimi w Rzymie 131 145,
kolegia w Kolonii 329 i Wiedniu
438—9; starania o fundacje: w Pol-
sce 202—3 236—7 256—8, na Warmii
i w Prusach Królewskich 179—80
295—6, w Innsbrucku 285—6; zob.
Auer L., Flander A., Kanizy P., Lai-
nez, J., Loyola I., Nadal H., Polanco

J., Salmeron A., Torres F.; Joa-
nnici: wielki mistrz zob. Cornaro A.;
Kapucyni: general zob. Occhino
B.; Serwici: zob. Pantagato O.;
klasztor św. Solotura w Turynie:
opat zob. Parpaglia w.; opactwo w
Lilienfeld 345; opaci austriaccy 373;
pewien mnich 389—90.

ZARAZA (morowe powietrze): w Kra-
kowie 191 193 197 202 226, w Pol-
sce 209, w Wiedniu 112, na konkla-
we 230—1, zabezpieczenie Warmii
przed nią 227.

ZBAWIENIE WIECZNE (usprawiedli-
wienie): 55 85 91 94 120—1 129 162
164 190 223 239—40 408, dobre uczyn-
ki (nie) są potrzebne do zbawienia
409.

ZWINGLIANIE: w Polsce 178, w dys-
pucie heidelberskiej 386, wypędzeni
z domen Habsburgów 392.

ŻYDZI: rzymscy 132 135.

INDEKS CYTATÓW Z PISMA ŚW.

Numeracja psalmów według Wulgaty

Rdz 1,1: 226	31,15: 122	15,32: 371
Wj 22,28: 94	Lam 4,1: 84	19,10: 299
Lz 16,16-35: 290	Ez 13,3: 84	19,26: 267
2 Krl 26,16-20: 86	36,26: 299	22,53: 252
3 Krl 18,21: 84	Oz 13,15: 87	J 4,42: 189
4 Krl 1,2: 91	Ml 2,7: 245	10,16: 245 367
Hob. 28: 137	Mt 3,9: 299	Dz 4,32: 363 372
Job 5,14: 89	4,6: 356	1 Kor 2,9: 56 384
28: 137	6,24: 87	6,12: 360
Ps 3,9: 299	6,33: 222	7,2: 350
48,12: 84	7,25: 88	7,3: 350
54,23: 253	10,22: 307	7,4: 350
59,13: 299	10,3: 87	11,22: 272
66,2: 311	25,34: 408	2 Kor 1,3: 373
76,11: 300	26,41: 347	Gal 1,9: 258
79,14: 275	Lk 3,8: 221 230	Flp 2,21: 307
102,5: 158	11,23: 88	22: 372
121,3: 363 372	12,5: 93	Kol 3,14: 120
Prz 10,1: 372	12,31: 138	1 Tym 6,20: 351
Pnp 2,2: 317	14,24: 222	Jk 1,6: 299
Mdr 19,1: 55	15,1-7: 299	1 P 1,18-18: 57
Iz 2,4: 54	15,4: 221	Ap 3,16: 88
5,20: 88	15,11-32: 299	5,10: 56
59,1: 299	15,24: 371	19,2: 153
Jer 2,21: 275		

INDEKS OSÓB

Wiele nazwisk, występujących bardzo często na stronach opracowanego tomu *Studiów Warmińskich* nie uwzględniono w skorowidzu. Są to następujące nazwiska: Albrecht Pruski, Borromeo K., Ferdynand I Habsburg, Hozjusz Stanisław, Karnkowski S., Kromer Marcin, Kuczborski W., Latino Latinio, Leoman J., Madruzzo K., Maksymilian Habsburg, Bentovato K., Morone J., Ocieski J., Padniewski F., Pastor L., Paweł IV papież, Pius IV papież, Przeremb-ski J., Juteo J., Mikołaj Radziwiłł Czarny, Samson z Worein, Truchsess O., Uchański J., Wysocki J., Zygmunt August (król).

Abraham, postać biblijna	221	328 330 333 339 345 346 351 384
Albrecht IV, książę bawarski	122	Albrecht Młodszy, margrabia branden-
Albrecht V, książę bawarski	31—33 36	burski 9 43 47—48 62 69 71 110 415
149 157 275—276 286 314—315 322		Albert Senior 71

- Altemps M. 265
 Ambroży, św. 120 350 388
 Alvarez de Toledo F., książę 59
 Anna Maria, żona Albrechta Pruskiego
 23 34 315 322 398
 Anna Zofia, córka Albrechta Pruskiego
 412
 Anna, siostra Hozjusza 168
 Andrae J. 407
 Alfons II, książę 380
 d'Arco P. 12
 d'Arco S. 260—263 389 293 319 366 389
 405
 Auer L. 437
 Augustanus = Otto Aruchsess, kard.
 Augustyn, św. 85 119 172
 August, książę saski 94 381—382 386 411

 Baal, postać biblijna 87 238
 Bacchodi F. 161 266
 Bagato (Pentagato) O. 10 341 376 435
 Baltazar z Promnicy, bp 13 24 31 38 238
 392 412
 Banffa J. 377 395
 Barba J. J. 146 149 161—162 170
 Baroniusz, ces. 41
 Bartsch W. 51
 Barycz H. 121 137 145
 Bażeńska D. 213
 Bażeńscy 213
 Bażeński J. 213
 Bażeński L. 213
 Bechyně P. 22 33 362
 Behm F. 338
 Du Bellay F. 35 216—217 262 433
 Du Bellay J. 187 216 233 262
 Belta J. 144
 Belzebub 81
 Benedicti J. 132 149 151
 Berghen R. van, bp 371
 Bergomas (?) 175—176
 Bertano P. 379
 Bessarion 158
 Bianchi D. 119 124 131
 Bidermann M. 425 429
 Blado A. 10 119 122
 Bochetel B. 359 360 392—393 401 402—
 403
 Bodniak S. 74
 Bona, królowa 8—9 11 43 58—59 65 80—
 81 100—101 138 157 183 190 192 199
 200 202 228 232—233 240 316
 Bonerowie 11 106 122 123
 Boner J. 106 123 206 211 232
 Boner S. 232
 Boner J. F. 106
 Bongiovanni B. 259 260 312 329 345 354
 357—358 361
 Bormenizza P. 289 293 322 437
 Bramanti 260
 Brandt A. 157 159
 Branický 122
 Branietz J. 122
 Braske J. 398—399
 Braunsberger O. 125 128
 Brendel D. 32 318 z

 Brenz J. 10 93—94 99 100 111 119 124
 131—132 135—137 144 157 159 169
 172 182 184 201 229 233 243—244 342
 364 376 406 408 429
 Brettschneider J. 105
 Brodrick J. 140
 Brubachius P. 407
 Brucker A. 432
 Brus A., abp 22 29 35 36 118 120 125 127
 132 181 183 201 217 322 338 437
 Bucholtz F. B. von 41 348
 Bukowski J. 43 106 239 371
 Buoncompagni H. 102
 Bzovius A. 41 407

 Calini M., abp 102—103
 Campeggi F. M. 161
 Campeggio L., kard. 111
 Capodiferro H. 231 234
 Cappelli A. 43 111 211
 Carafowie 11 58—59
 Carafa A., kard. 78 110—111 128 130 135
 139 152 173 193 194 195 333
 Carafa D. 136
 Carafa J., książę 128 331 333
 Carafa K., kard. 10 100 102 111 116 118
 127 128 148 149 333
 Carpeni (?) 200
 Carpi, kard. 199
 Casamassimo P., bp 146—147 154 161
 Châtillon (Coligny) Odet de 217 240
 Chełmska M. 155
 Chodkiewicz H. 236
 Chodkiewicz J. 235—236
 Choiński 254—155 263
 Chojeński J. 232 264
 Cicady J. 271 335
 Closen W. von, bp 22 32 38 293 320
 Cholinus M. 10 36 117 124—125 132—133
 135—136 142 144 159 182 184 201 244
 407
 Colonna M. A. 195
 Commendone 391
 Consighleri 193
 Cornaro A. 247
 Corneo F. 210
 Corner A., kard. 115
 Crassinius (?) 217
 Createo F. 35 199 231—232 238 266 433
 Cruciger J. 383
 Crugel H. 192
 a Curiis B. 425
 Cyprianus E. S. 20 42 90
 Cyryl Jerozolimski, 'w. 381—383
 Cythardus 371 390 417
 Czacki 18 22 26
 Czarnkowski A. 97
 Czema (Zehmen) A. 115—116 128 137—
 -38 212—213 251—252
 Czema M. 213

 Dandino H., kard. 210 231 234 237
 Daniel z Łęczycy 192
 Dantyszek J., bp 65 179 357
 Daubmann 172 201
 Dawid, postać biblijna 189

- Dąbrowski K. 73 310
 Dąbrowski S. 156
 Decjusz J. 230—231
 Decjusz J. L. 230
 Delfino Z., bp 12 14 19 42 117 142—146
 149 265 285 393—394 396 401—403
 410—413 416
 Delumeau J. 148 313
 Dietrich W. 367
 Dilen K. von 399 400 429
 Dionizos 262
 Dolera K., kard. 132 135 210 396
 Donnert E. 43 109 186
 Don Carlos 157
 Don Consalvo Fernando de Cordova 111
 Dorota Zuzanna, córka Fryderyka III
 409
 Drascović J., bp 128 136—138 145 254
 320 322 377 383 437
 Drzewicki J. 193 224 238 246
 Duchnicki A. 179
 Dulski 191—192 202
 Dworzaczek W. 43 48 56 71 109 113 139
 312 384 315 319 384 409 411
 Dziaduski J., bp 196 203
 Działyński E. 74
 Działyński J. 180
 Działyński M. 396
 Dzierzgowski M., abp 11 77 79 97 117 134
 138—139 156 372
 Eggerdus 431
 Eichhorn A. 43 65 107 109 134 242
 Eleonora, królowa Francji 113
 Elżbieta, córka Ferdynanda I 347 348
 Elżbieta, córka ces. Zygmunta 56
 Elżbieta, matka króla Zygmunta I 56
 Elżbieta I Tudor, królowa angielska 148
 154 157 182 185 208 224 239 290—291
 294 312 319 328 345
 Emmerich F. 269
 Erazm z Dilen 425 429
 Erazm z Rotterdamu 10 130 162 175 181
 349
 Erdmann 77
 Esche (Cytardus) M. 337
 d'Este, księżka 19
 d'Este H., kard. 19 233
 Estreicher K. 43 192 361 407
 Eubel C. 43
 Ezechiel, postać biblijna 84
 Facchinetti J. A. 260
 Faerno G. 10 22 34 272 331 341 370 376
 387 404 435
 Falcknau J. 188
 Farnese A., kard. 22 33 102 194 202 217
 234 246 248—249 256—257 386
 Farnese M. 343—344
 Farnese O. 13 344 410 413—415
 Farnese R. 34 386
 Fauser 349 354 376 397 404
 Ferber M., bp 167—168 202
 Ferdynand, arcyksiążę 182 185 239 258
 321 328
 Fernandez y Fernandez L. 126
 Fernandez de Quinones K. (Comes de
 Luna) 414—415
 Filibert E. 184 185 385
 Filip II, król hiszp. 8 12 22 43 58 59 65—
 66 80 110—111 126 130 144 157 173
 182 184—185 187 200 202 204 208—209
 343 344 360 370 396 410 413—414 433
 Fioribello A. 10 22 32 161 319 340
 Flaccus 146
 Flander A. 35 436
 Flora, św. 137
 Florebellus Lavellinus A. 434 436
 Foglioli (Figlioli) 16 36 117 124—125
 Foglioli B. 205
 Foglioli G. 205
 Forcellini 203 205
 Forgach F. 322
 Foscarari E. 13 161
 Franciszek II, król francuski 319
 Franciszek II, król hiszpański 360
 Francuzi 224
 Frankenstein R. von 34 388
 Frascati 187
 Fremy (drukarz) 338
 Fryderyk I, ces. 56
 Fryderyk III, ces. 56 409
 Fugger A. 292 294 303
 Fuker D. 360
 Funck F. 127
 Fürstenberg W. von 8 60 66—67 110 186
 Gaddi T. 247
 Gaillet W. 396—398
 Galen H. von 60
 Gall M. 333—334
 Gamrat P., abp 106
 Ganss B. 52
 Garin E. 140
 Gasmann 320 321
 Gaspar z Münster 66
 Gaudenty, św. 387—388 404
 Gąsiorowski A. 43 197
 Gebhard J. 32 118 329
 Geisler 333
 de Gerardis W. 240
 Gerck D. 188
 Geremia, teatyn 128
 Geschkau K. 73 310
 Ghisleri M., kard. 124 131 172 194—195
 Giese B. T. 17 126
 Glarus 384
 Glazik J. 43
 Gonzaga H., kar. 202 208—210 225 247
 Gotard, św. 144
 Górnicki Ł. 145
 Górski J. 257
 Górski S. 257 260
 Graffter H. 363
 Granvelle Perrennot A. de 12 22 32 343
 Gratiano A. M. 42
 Gravina J. A. 161
 Gravius B. 129
 Graziani A. M. 21
 Grecy 158 394
 Grodecki J. 11 132 134—135 247 253 266
 Grodzicki J. 248

- Gropper J., kard. 81 82 113 115—117 119
 121 125 130 132 135 142—146 149 51
 160 175
 Grzebski S. 121
 Grzegorz XIII, pp 102
 Gualterio S. 20
 Gulik G. van 43

 Habsburg Albrecht II, książę Austrii 56
 Habsburg Karol 72
 Habsburg Katarzyna 106 191
 Habsburg Maksymilian 22 31
 Hack A. 48
 Haugwitz J. von 108
 Hannow G. 179 180 417 426—427 431 432
 Hannow K. 425 429
 Hansen J. 329
 Holding M., bp 34 36 121 386
 Henryk II, książę brunświcki 139
 Henryk II, król francuski 130
 Merberstein Z. von 107 112 115
 Herbut W. 202 203 375—376 381 386 412
 Herman L. 38 39 95 102 110 164 206—207
 287 316 331 342 389
 Herman, bp Dorpatu 109
 Hieronim, św. 205 350
 Hilario (Hilary) 88
 Hillinger K. 320
 Hipler F. 7 8 18 24 25 42 111 295
 Hiszpanie 228
 Hohenzollern Albrecht (Nachbar) 8 23 64
 Hohenzollern Jan I, margrabia 349
 Hohenzollern Jerzy 62 64
 Hohenzollern Joachim 39 127
 Hohenzollern Wilhelm 60 412
 Hohenzollern Zygmunt, abp 33 370 392
 Holstein Ł. 21
 Hoppe J. 104 105
 Hoy(a) J. von 34 388
 Hozjusz Jan 268 316 417—418 421—422
 425 430 432
 Hozjusz Ulryk 316
 Hubatsch W. 43 48 64 69 159
 Hus J. 437

 Innocenty IX, pp 260
 Irena, cesarzowa 56
 Iserloch E. 43
 Izabella Jagiellonka 148 211 258
 Izabella, córka Henryka II Valois 126
 157
 Iwan Groźny 183

 Jadwiga Jagiellonka 39 341 392
 Jakub ze Stribra 437
 Jakub, św. 121
 Jan Albrecht I 406 411 415
 Jan Chełmiński 396
 Jan Fryderyk, elektor saski 94 140 353
 Jan Fryderyk Brandenburski 63
 Jan, kanonik krakowski 193
 Jan, książę ziemicki 256
 Jan Wilhelm, książę 94 140 349 409
 Jan a Via 151
 Jan z Wormacji 161
 Jan XXII, pp 271

 Jan VIII, pp 361
 Jedin H. 19 42 43 188
 Jerzy, książę brunświcki 341
 Jerzy Fryderyk, margrabia 48 62 64—71
 349
 Jerzy z Pappenheim 33 38 384
 Jerzy z Tyczyzna 39 102 138—139 152 204
 225—226 239 266 342 355 370 395 412
 415
 Joachim II, elektor brandenburski 328
 341 392
 Joachimowicz L. 182
 Job, postać biblijna 89 137
 Jobert A. 43 338
 Jonas J. 125
 Jonas K. 49
 Jonas V. 70
 Jordan K. 417—418
 Jowisz 105 136
 Juliusz III, pp 57 183 341 363 387
 Junge K. 417—418
 Justynian, cesarz 56
 Jülich-Cleve W., książę 22

 Kacper von Münster 8 60
 Kalwin J. 91 111 146 184—186
 Kanizjusz P., św. 35—36 111 124—125
 127—128 131 140 142 144—146 157
 160 163 169 317 354 368 437
 Kantecki K. 58
 Karniewski 74
 Karol V, ces. 9 53 56 64 69 71 83—84 89
 94—95 110 113 146 237 249 343—344
 363 379
 Karol, arcyksiążę austriacki 239 307 312
 328 355
 Katarzyna, córka Ferdynanda I 347—348
 Katarzyna, królowa 53 106 322 328
 Kazimierz, brat Albrechta Pruskiego 48
 71
 Kempen E. 425—427
 Kettler G., mistrz zakonu Kawalerów
 Mieczowych 236
 Kijewski A. 122
 Kijewski W. 24 29 35 106 165 168
 Klaiber W. 43 151 196 317 337 364 383
 386 395
 Knobelsdorf E. 8 13 18 29 35 38 44—48
 73—74 109 110 123 182 186 195 227
 241 266 28 295 297 357—358 391 392
 398—399 417 422 425—427 431—432
 Konarski A. 11 102 170 182 191—194
 199—200 202 204—212 228 231—232
 236 239 245 248—249 252 433
 Konarski J. 208
 Konopczyński W. 43 79 113 119 126
 Konstantyn VII, ces. 56
 Konstantyn Wielki, ces. 56
 Kopernik M. 269
 Koprzywiński 417—418 425 429
 Korewa J. 43 237
 Koroluk W. 276
 Korytkowski J. 43 108 117 134 139 240
 258—259
 Korzeniowski J. 7 42
 Kos M. 132 134 399

- Koss J. 400
 Kościelecki A. 24 33 355
 Kościeleski J. 355—356
 Kowalska H. 192—264
 Krasicki L. 18 58
 Krasinski F. 206 208
 Krügel H. 36 124 126 225—226
 Kromer Mikołaj 37 74—75 120 149 151
 199 201 252 255—256 258
 Krzykowski S. 147
 Krzysztof, koadiutor ryski 109
 Krzysztof meklemburski 412
 Krzysztof (Megapolitanus) 109
 Krzysztof, książę wirtemberski 94 140
 408
 Krzyżacy 8
 Krzyżanowski H. 237
 Krzyżanowski J. 36 131 242—243
 Kryski W. 124—125 142 157 160 185
 Kuenburg M. von, bp 13 22 31—32 34
 38—39 118 133 291 300 334 358 378
 391
 Labé D. 271
 Lagomarsini H. 21 42
 Lainez J. 125 128
 Lambert, opat oliwski 73
 Lanckorońska C. 42
 Lang J. 256
 Langannius J. 417—418
 Langerbein J. 188
 Langerbein K. 188
 Lapeyre H. 43 106 185 224
 Lasciis (?) 223
 Lasocki M. 386
 Layner J. 23 33 38 145 354
 Leander z Sewilli, św. 196
 Leisentinus (?) J. 242
 Leon Wielki, pp 56
 Leon I, ces. 56
 Leon III, pp 84
 Lesieński (?) 254—255
 Leżeński (Marian lub Jan) 246
 Linden T. 425 429
 Lismanin F. 239
 Lock M. 142 295—296 417
 Lock F. 418
 Lopez P. 122
 Lortz J. 43 89 384
 Loyola I., św. 147
 Lubschild J. 298
 Lubodzieński J. 180 259 296
 Lusiano (osoba bliżej nie znana) 205
 Luter M. 84 89 91 93—94 140 163 194 333
 349 383 395
 Łaski J., Kanclerz 10 149 151 192 209
 210—211 239 263 264—265
 Łaski J., prymas 151
 Łętowski L. 43 106 224 246
 Łukasz z Orłowa (Aquilinus) 185—187
 Maciej, kanonik krakowski 193
 Maciejowski S. 80
 Maes A. 435
 Magro D. 21 42
 Maier J. 409
 Maksym z Tyru 85
 Maksymilian, król Czech 293—194 342
 343 347 355 375—376 380 383 391 393
 402 412—413
 Malachiasz, postać biblijna 245
 Mamerynus (?) 330
 Mansfeld J. G. von 127
 Maria, córka ces. Karola V 319
 Maria, królowa angielska 110—112 126
 142 144 186
 Maria, królowa Czech i Węgier 113
 Maria, żona Wilhelma, księcia Kliwii 322
 Marsi A. 387
 Massarelli A. 161
 Martianus 56
 Martinengo G. 116 118
 Maves A. 35
 Mauch D. 29 35 111
 Mayer S. 112 122 143 194 201 338
 Maksym (Maximus) 85
 Medici J. A. de, kard. 111 139 208—210
 233—245 250 257
 Medici J. J. de 398
 Medici K. de 19 126
 Medici de K. 367
 Medinaceli 332
 Melchizedek, postać biblijna 135 258
 Melanchton F. 91 93 206 208 371 409
 Menender Pidal Ramon 43
 Merklichenrade 213
 Metzler K., bp 367
 Migne J. P. 43—44 90 119 120
 Mileński 162
 Mitzing H. 50
 Modliszewski W. 11 247—248 253 266—
 267 271
 Modrzewski-Frycz A. 232 236—238 244
 245
 Montesarchio, markiz 145
 Monti L. 11 81 100 102 199 202—203 205—
 206 212 217 226 228 231—232 234 236
 238 246 248—249 263 266 414 433
 Marcjan, ces. 56
 Moroni G. 43 119
 Musso K. 12 324 360 365 367 369 373 380
 383 393 403 410 416
 Myszkowski P. 24 33 367—368
 Nachbar 23
 Nadal H. 42 147 342 354 375—376
 Naruszewi A. 26 67 272 276 289
 Nogueras J. 10 146 169 239—240 332 342
 376 391
 Noskowski A., bp 207 236 256—259 268
 Nowacki J. 43 108 256
 Oblak J., bp 43 180
 Occhino B. 186
 Oktawiusz O. 391 435
 Okuń 73—74
 Oláh M., bp 341 392 412
 Oleśnicki Z. 236 239
 Olgiati (bankierzy z Como) 38 313 352
 386—387
 Oparinus 208

- Oporino J. 232
 Orsini K. 131 161
 Orsini L. 136
 Orszacki 239
 Orzechowski S. 154—155
 Osiander A. 91
 Ossiander F. 94
 Ossoliński H. 191
 Ozeasz (Oseas), postać biblijna 87
 Ozjasz 86
 Orthel W. 188

 Pacheco F. 344
 Pacheco P., kard. 237 243
 Pacini S. 157
 Pajewski J. 43 101 148 211
 Pantagato O., zob. Bagato O.
 Papacoda J. W. 58—59 101 229 232
 Parpaglio W. 319 354
 Paschini P. 272 388
 Patruus J. 162 164
 Paweł III, pp 57 137 328 410
 Paweł V, pp 16
 Paweł, postać biblijna 120 258 350—351 372
 Pecchiai P. 43 260
 Pelopidas 105
 Peregrinus Comensis A. 424 426
 Perez W. 10 34 38 210 252 310 363—364 388—389
 Pesserio P. 271
 Petit 338
 Petri J. 375—376 393—394 421
 Petroni A. 127 207 233 236
 Pfauser (Pfauser) J. S. 13 205 236 238 290 303 317 323 334 336 342 345 373
 Pflug J., bp 22 32—33 317 381
 Piali, basza turecki 332 414
 Pidal 157 332 343—344 414
 Piekarski H. 324
 Pio R. z Carpi, kard. 22 34 157 198 209—210 386 404
 Pioppi D. 303 322 410
 Pistoriusz 324—325
 Pitti J. 279
 Pius V, pp 124 397
 Plotowski M. 398 417—418 425 429—430
 Pociecha W. 43
 Podoski Ł. 35 81—82
 Poggiani J. (Poggiano) 10 21 26 42 331—332 390 405 416
 Polacy 21 25 137 138 154 156 182
 Polanco J. 145 169 171 354
 Pole R., kard. 110—111 113
 Pollak K. 208
 Pontano J. 132 135
 Preuck J. 429
 Preuck M. 266 400 425
 Provana P. 157 159 166 169 177 185
 Provana T. 159 170 185
 Prosper z Akwitanii 172
 Protaszewicz W., bp 24 32 315—316
 Prutenis (?) 252
 Pryska, św. 245
 Psaphon (?) 85
 Przecławski A. 193

 Przerembski M. 78
 Przerembski P. 108 147
 Płaśnik J. 232

 Quirini-Popławska D. 58 170

 Radicke M. 417—418
 Radziwiłł Mikołaj Rudy 315—316
 Radziwiłłówna Barbara 316
 Rambaldi G. 161
 Rebiba S., kard. 82 102 149—150 152—155
 Reuman J. 239
 Rekared 196
 Reiski F. 179
 Reoman(o), kard. 236 251
 Reszka S. 15 16 22—23 26 42 274 276 286 290 398 307 343—344 348 354 370 381 384 406
 Ribera P. de 211 228
 Ricci J., kard. 182 184
 Ripeta 10 140—141 148 155 158 164 178
 Rosario V., kard. 125 128 131
 Rospond S. 43
 Rouillie W. 338
 Rovere O., bp 78 116 149
 Rozrażewski (osoba bliżej nie znana) 410
 Rusecki 273 276 292
 Rzymianie 14, 21 243

 Sadolet (?), kard. 161
 Santa Croce Prosper 279
 Sarctor S. 432
 Saturn 112
 Saraceni J. M. 82 271
 Savelli J. 217
 Schauenburg A. von, abp 118
 Scharffenberg M. 338
 Schirmer J. 110 425 429
 Schissenteuber P. 425 429
 Schlieff M. 338
 Schnepf E. 91 140
 Scholtz M. 65
 Schottenloher K. 44 333
 Schönwiese W. 12 166—169 171 182 186—188
 Schradin L. 345
 Schwenkfeld K. von 91
 Scotti B., kard. 82 107—108 118 121—122 131—132 133 137 158 163 176 181
 Scribonius H. 22 32 307 362 377
 Scrinio M. 425 429
 Sculteti A. 10 136 138 141—142 157 162 165 179—180 286—287 295—296
 Sebaldo M. 129
 Sebastian, król portugalski 396
 Seidler J. 349
 Seld Z. 35—36 124—125 142 144 157 160
 Seneca Iunior (Lucius Annaeus) 182
 Sepacher P. 138—139 144
 Serbelloni J. A., kard. 22 34 39 257 396
 Seripando H. 21 29 42 188
 Sforza-Pallavicino P., kard. 19
 Sforza Guido Ascanio, kard. 110—111 137 193—194 216—217

- Sickel T. 12 42 345 348
 Sichhorn 317
 Simancas de Berzose Libras 8
 Simpayllo M. 42
 Singkhmoser M. 70 285
 Sirieto W., kard. 10 18 121—122 149
 157—158 160 164 272 331 341 370 376
 391
 Sittard M. 328 336 346 368 370 376 388
 397 405—406 416
 Sittich von Hohenems M. 354 365—366
 369 383 391 403 417
 Słonczewski L. 96
 Smidelinus(?) 408
 Solfa J. B. 36 134 151 251—252
 Soranzo J. 237 291
 Soto P. 172 363—364 388 389
 Stanisław ze Szczepanowa, św. 82
 Stanisław, siostrzeniec J. Łaskiego 211
 Stancaro F. 209 210 238
 Staphylus F. 64—65 118 133 142 146 149
 162—163 193—194 203 226 336—337
 346 354 368 381 383 395
 Starożrebski (Sobiejuński) W. 142 157 160
 Status A. 396—397
 Steels J. 10 122 129 244 338
 Steinherr S. 15 19 25 42 271 402 407
 Stendrich H. 188
 Strieder J. 292
 Stuart Maria 224
 Sturm J. 140
 Sukari A. 306
 Sulejman Wspaniały, sułtan 148
 Sykstus IV, pp 271
 Szedziński S. 21 30 37 107—108 110 171
 203 214 238 262—263 278
 Szorc A. 7 24 42 44 99
 Szpot A. 232 254
 Szymon (Zacjusz?) 185
 Szwedzi 20

 Tapper R. 29 35 109 117 129 130 163
 Tarnowski J. 36 194 212
 Teodozjusz I, ces. 56 350
 Terencjusz 163
 Textor U., bp 139
 Tęczyński S. 128 131 137 138
 Theiner A. 42
 Thuel B. 232
 Thum A. 127
 Thurm F. von 217 238 246 319
 Tobiasz, postać biblijna 137
 Tomicki 142
 Torrentius L. 22 33 38 370
 Torres F. 10 188 206 212 232 239 240 272
 402
 Torriani T. 128
 Tournon F. de 22 32 210 237 262 271 337
 338
 Trajan 327
 Trazon 163
 Trivulzio A., kard. 115
 Troske K. 398 400
 Troske L. 400
 Trzebuchowski M. 37—38 141 160 212 215
 242 253—256 262 263 264

 Trzeciecki A. 324—325
 Turcy 90—91 380

 Ulanowski B. 8
 Uljaky F., bp 341
 Urban, bp 240 303
 Urszula, siostra Pawła Watta 143

 Valois Henryk II 157
 Vargas F. 202 204 228—229
 Vargas L. 237—238
 Velde van der (Sonnus) F. 148
 Verancsics A., bp 341
 Vergerio P. P. 12 94 172 199 201 223 291
 328—331 342 354 361 368 276 388 402
 404
 Virszbae (Wierzba?) 95 110 117 121
 Vitelli Vitellozzo, kard. 116 121 210 217
 Vlačić M. (Illiricus) 91 146 409

 Walewski C. 42 256
 Wargawski R. 146—147
 Wargese (?) 228
 Watt H. von 168 218
 Watt J. von 168 218 242 251 268 417
 Watt P. von 36 76 142—143 218 290
 Weber A. 21 42 281 286 301 323—324
 330 331 374 390 395 405
 Wege J. zu 36 149 151 157 162 164 171—
 172 202—203 236—237
 Weigel M. 218 251 417
 Weisel 425 429
 Welzer F. 239
 Wermter E. 8 42 44 227 398
 Weyssenhorn A. 151
 Weyssenhorn S. 151
 Wedrowski M. 324
 Wiedemann T. 42 391
 Wierzba (Wierszbae?) 11 95 110 116
 Wierzbiana, drukarz 361
 Wierzbowski T. 44 203
 Wilhelm, abp ryski 109
 Wilhelm, książę Jülich-Cleve-Berg 32
 322—333
 Willemsdorf A. 50—51
 Wiśłocki W. 44
 Witalis, św. 184
 Wittelsbar Albrecht V, książę 22 149
 Wittelsbach E. 33 38 384
 Wittelsbach O. H. 131 139
 Wojtyńska H. D. 42 44 74 79 81 96—97
 101—102 106 118 123 126 139 143 147—
 148 156 170 172 182—183 199 205 232
 260 379 386 416
 Wolski M. 146—147 154 156—157 160 182
 184 187
 Włodarski B. 43
 Włosi 159

 Zawadzki P. 73—74
 Zacjusz Szymon 187 324—325
 Zakrzewski W. 7 8 18 24—25 42
 Zapolya I. 101
 Zasius J. U. 415
 Zborowski M. 33 371
 Zborowski P. 14 24

- Zebrzydowski A., bp 44 97 152 199—200
207 224 273 342 362 368
Ziegler S. 142—143
Zimmermann (Timmermann) J. 119 206
237 287—288 308 312 329 339 342 364
389 424
Zimmermann J. 202
Zimmermann M. 101 117 201 338 351
Zofia, siostra Zygmunta Augusta 139
Zygmunt Magdeburski, bp 341
Zygmunt, ces. 53 56
Zygmunt z Erberstein 116
Zygmunt I Stary, król 56 134 137
Zygmunt, kuchmistrz królewski 74
Żelewski R. 324
Zelisław S. 429
Zydzi 132 135

INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH

Wiele nazw geograficznych nie uwzględniono w skorowidzu, ponieważ bardzo często występują w tekście. Są to następujące nazwy: Augsburg, Austria, Bari, Dylina, Germania (Niemcy), Getynga, Italia (Włochy), Kolonia, Kraków, Lidsbark Warmiński, Neapol, Olsztyn, Polska, Prusy, Rzym, Trydent, Warmia, Watykan, Wiedeń, Wrocław.

- Akwitania 172
Akwizgran 337
Alba 59
Alcala 211
Aleksandria 124
Alife 146
Anglia 58—59 66 111—113 144 154 224
239 319 361
Ansbach 62 69
Antwerpia 10 122 129 148 243—244 338
370
Apulia 147 233 365
Armadium 318
Arras 343
Azja Mniejsza 394

Babilon 84
Balga 48—49
Bałtyk, morze 8
Barczewo (Wartenberg) 12 179—180 400
418 428
Barengus (?) 271
Barnesi (?) 117
Basilea 232
Bawaria 12 122 149 160 301 337 339 346
384
Bazylea 56 208
Belgia 179
Belial 89
Bergamo 79
Berlin 43
Bern(o) 184 186 384
Biskupiec (Warm.) 425 429
Bitonto 324 365
Bohemia (Czechy) 56 345 362
Bolonia 9 12 43 75 206 279 281—282 307
414
Bolsena 272
Bonn 329
Bononia 162
Brabancja 71
Braniewo (Bransberg) 12 48—49 52 65 74
168 179—180 227 398—399 418 428
Brandenburg 48 69
Breisgau 43
Brema 340
Brescia 388
Bressanone 285
Bruksela (Bruxella) 71 319 343 370
Brunświk 341
Caloczy 128
Camerina 260
Cantenbury 111
Capodistria 94
Carinthia 74
Cassano 366
Cateau Cambresis 106 127 130 157 161—
162 173 184 186 421
Cauco 130
Chalcedon 56
Chełm 182 197 211
Chełmno 105 179 180 327
Chiusi 157 184
Chorwacja 240 322 392
Città 161
Corf (?) 132
Cosenza 247
Crema 119
Czechosłowacja 40
Czechy 12 113 144 204 377 380 392

Dalmacja 385
Dilen 425 429
Dobre Miasto (Gutstadt) 28 50—51 425
429 430
Dorpat 109—110
Dybów 207

Eger 340—341
Elbląg 8 44 64—65 74 77 99 105 327 349
Erdely (Alba Julia) 289 322
Estonia 100
Europa 9 140 185 435

Fano 375
Fellin 60—61
Feltre 161
Ferrara 233 380
Florenceja 12 31 257 272 274—275 279 280
Foligno 396
Francja (Galia) 19—20 22 43 106 126 129
186 198 237 250 319 338 343 358—359
393
Frankfurt n. Monem 42 99
Frankfurt n. Odrą 349
Freiburg 43
Frombork (Frauenburg) 17 29 34 35 65
179 269 417 419 429

- Fryburg 128
 Fulda 130—131
 Gajlity 219
 Gandawa 370
 Gdańsk 65 73—74 77 104—105 218 251 310
 327 417 419 425 427
 Genewa 161 184—185 384—385
 Germania Superior (Górne Niemcy) 349
 Germania Inferior (Dolne Niemcy) 349
 Glarus 22 384
 Gniezno 43 211 264 326
 Gota (Gotha) 20—21 39 42 94 140 302 308
 313 319 323 331 345 349 355 363 374
 395 405
 Grecja 262
 Grudziądz 76 227 259
 Grzebsk 121
 Gurk 239—240 259
 Güstrow(o)? 411
 Győr 128
 Halberstadt 95
 Heidelberg 353 386
 Hertogenbusch 148
 Hierosalem, zob. Jerozolima
 Hiszpania 43 58—59 66 125—126 131 144
 157 202 319 343 358 396 397
 Havr 385
 Hungaria, zob. Węgry
 Inflanty 8 60 99 185 234 236 276
 Ingolstadt 151
 Innsbruck 12 31 267 279 281 284 286 293
 322
 Izrael 91
 Jerozolima (Jeruzalem) 363 372
 Jeziorany 398 418 430
 Karia 394
 Karyncja 139 240
 Kiwity 242 400
 Królewiec (Königsberg) 28—29 39 47—48
 51—52 105 172 187 188 201 398
 Konstancja 56 345 354 358—359 367 393
 Konstantynopol 56
 Kostrzyn 349
 Kowno 316
 Kórnik 19 40 74 289
 Kulmbach 48
 Kwidzyn 50
 Lavello 161
 Łańany 362
 Łąd 110
 Leibach 138—139
 Libia 85
 Liebstandt, zob. Miłakowo
 Liège 370—371
 Lilienfeld 345
 Linköping 20 40 44 273
 Linz 12 293
 Lipsk 42 44
 Litwa 42 78 100 183 186 191 211 235 240
 315—316 324
 Lizbona 396
 Londyn 140
 Lovanium 29 109 117 129—130 148 296
 Lubawa 180
 Lublin 44
 Lyon 337
 Łęczyca 192
 Letkowiec 170
 Łotwa (Livonia) 60—61 159 235
 Łowicz 216 269
 Łużyce 392
 Łyna 200
 Madryt 42—43 126 354 436
 Magdeburg 340
 Mainz, zob. Moguncja
 Malines (Mechelen) 343
 Malta 414
 Mantua 12 282
 Marburg 42 91
 Marienburg 276
 Marignano 398
 Maruny 398 400
 Mathausen 285 293
 Mazowsze 78
 Mediolan 43 111
 Merseburg 121 124 386
 Miłakowo 50—51 73
 Miłomłyn 51
 Miśnia 107—108
 Modena 40 133
 Moderna 19
 Modrus 239—240 322
 Moguncja 43 100 164 244 318 338 386
 Mohelnica 22 101
 Monachium 12 22 31 40 44 285—286 293
 295 312 333 351
 Monte Cassino 182 184
 Montefiascone 12 31 272—273 282
 Morąg 50
 Moskwa 109—110
 Mühlberg 94
 Münster 42—43 61 66
 Naumburg 22 317
 Nerwik (?) 167
 Neumarkt 284
 Nicasto 260
 Nicea 56 158
 Niderlandy 130 343
 Niemiecka Republika Demokratyczna 39
 Niemiecka Republika Federalna 39—40
 Nijmwegen 429
 Nitra 322
 Nysa 383
 Odra 349
 Oenoponti 282 284
 Oliwa 73 310
 Ornela 50—51 417—418 428
 Orvieto 272
 Osnabrück 388
 Ostrzyhom 340—341 392
 Ostia 216
 Oświęcim 30 234 236

Oxford 364

Padwa 9

Paliano 128

Pallatium 284

Pappenheim 384

Paradyż 299

Parma 344 410 414

Paryż 43 187 337—338

Passau 12 31—32 282 284 286 290 293 320 384

Patavia (?) 75 162

Pécs 127—128 136 138 341 437

Perugia 210

Petersburg 96

Piacenza 410

Pińczów 10 191—192 209—210 224 264 324 362

Piotrków 29 109 113 117 119 124—125 127—128 131 269 327

Polignano 147 161

Portugalia 198 252 363 396—397

Powerstein 213

Poznań 8 43 316

Praga 8 22 40 42 44 76 100 104 107 110 127 181 307 362 437

Promnica 24 31 38 392 412

Proszowice 108

Psków 276

Pszczyna 392

Pułtusk 256 258

Rama 122

Ratyzbona 42 333 345 358 384

Remisi(?) 75

Ren 131

Rennes 360

Reszel 418 428 430

Rosenfeld 9 28 74 75

Rosja 43 78 107

Rossano 11 13 58 190 192 220 222

Rottenburg 286

Rotterdam 130—131 162 175 181 349

Ryga 109 159

Sabaudia 184 186 384—385

Saksonia 94 317 402

Salerno 21 29 188

Salzburg 13 31 34 118 293 300 303 378 391 396 401

Sanok 208

Schwarz 286

Sevilla 196

Siedmiogród 322

Siena 184

Sittard 337

Słomniki 170

Smolajny 430

Sparta 105

Spirz(?) 64

Spoleto 125

Strassburg 138 140 224

Striber 437

Sucillo 9 28 75

Sycyllia 332

Szczytno 48—49

Szkocja 224

Szwajcaria 22 182 384

Szwecja 20 40 109

Szweryn 411

Śląsk 134 392

Teby 105

Telese 161

Terni 149

Terracina 78 81 116 149

Tivoli 170

Toledo 59

Tolkmicko 168

Toruń 207 327

Transylwania 289 322 437

Trapezunt(?) 147

Tribel 392

Triest 144

Tripolis 332

Tristim 398—399

Troki 316

Turcja 186 377

Turyn 319

Tyber 195

Tybinga (Tübingen) 91 407

Tyczyn 39 102 138 152

Tyr 85

Tyrol 12 239 282 285

Veimar, zob. Weimar

Velabro 231

Vesprem 283

Vieste 102

Villach 9 75

Viterbo 21 41 206 272 278 288 331 420 435

Voralberg 367

Walbórz (?) 139

Waldsburg 100

Waradyn 322

Warszawa 8 18 41—44 58 126 182 192 208 289 330

Wasserburg 12 291 293

Weimar 94 140 349 409

Wenecja 16 43 103 112 125 144 205 209 226 230 232 237 358

Werona 79

Węgry 56 113 144 205 209 211 258 289 294 321 334 341

Więcbork 44

Wilno 30—32 79 134 197 208 211 289—291 325—326 330

Wirtembergia 402 408

Wisła 207

Wittenberga 91 164 333 357 409

Włocławek 9 81 141 147 165 177 211 256

Wormacja 65 84 87 89 111 151 157 162 164 171

Würzburg 42

Zadar 103—104

Zagrzeb 128

Zalew Wiślany 49

Żmudź 183

Zory 392